

Reactienota

Overdracht kleine watergangen

Documentgegevens:

Titel rapport : Reactienota
Onderwerp : Overdracht kleine watergangen
Versie : 01
Status : Definitief
Datum : 28 maart 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	<i>Inleiding.....</i>	5
1.2	<i>Beantwoording van zienswijzen en een overzicht van wijzigingen.....</i>	5
2	Zienswijzen	6
2.1	<i>Inleiding.....</i>	6
2.2	<i>Samenvatting en beantwoording van zienswijzen.....</i>	6
	Zienswijze 1	6
	Zienswijze 2	7
	Zienswijze 3	8
	Zienswijze 4	8
	Zienswijze 5	8
	Zienswijze 6	9
	Zienswijze 7	10
	Zienswijze 8	10
	Zienswijze 9	11
	Zienswijze 10	11
	Zienswijze 11	12
	Zienswijze 12	13
	Zienswijze 13	15
	Zienswijze 14	15
	Zienswijze 15	16
	Zienswijze 16	16
	Zienswijze 17	17
	Zienswijze 18	17
	Zienswijze 19	19
	Zienswijze 20	19
	Zienswijze 21	21
	Zienswijze 22	21
	Zienswijze 23	22
	Zienswijze 24	23
	Zienswijze 25	24
	Zienswijze 26	25
	Zienswijze 27	26
	Zienswijze 28	26
	Zienswijze 29	27
	Zienswijze 30	27
	Zienswijze 31	29
	Zienswijze 32	30
	Zienswijze 33	31
	Zienswijze 34	31
	Zienswijze 35	32
	Zienswijze 36	32
	Zienswijze 37	33
	Zienswijze 38	33
	Zienswijze 39	34
	Zienswijze 40	35
	Zienswijze 41	35
	Zienswijze 42	36
	Zienswijze 43	36

Zienswijze 44	37
Zienswijze 45	39
Zienswijze 46	42
Zienswijze 47	43
Zienswijze 48	43
Zienswijze 49	44
Zienswijze 50	44
Zienswijze 51	45
Zienswijze 52	45
Zienswijze 53	46
Zienswijze 54	46
Zienswijze 55	47
Zienswijze 56	47
Zienswijze 57	48
Zienswijze 58	48
Zienswijze 59	50
Zienswijze 60	51
Zienswijze 61	52
Zienswijze 62	53
Zienswijze 63	54
Zienswijze 64	55
Zienswijze 65	55
Zienswijze 66	56
Zienswijze 67	57
Zienswijze 68	58
Zienswijze 69	59
Zienswijze 70	60
Zienswijze 71	62
Zienswijze 72	64
Zienswijze 73	66
Zienswijze 74	66
Zienswijze 75	67
Zienswijze 76	68
3 Wijzigingen in het besluit	70

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Van 30 november 2016 tot en met 11 januari 2017 heeft het Ontwerpbesluit tot wijziging van de Legger Watergangen en Bergingsgebieden waterschap Rijn en IJssel 2012 (hierna: het ontwerpbesluit) ter visie gelegen. Het ontwerpbesluit heeft concreet tot doel de onderhoudsplicht van kleine watergangen bij de eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen neer te leggen. Aanvullend op de wettelijke bekendmaking van het ontwerpbesluit via het Waterschapsblad, zijn alle eigenaren in het voortraject persoonlijk door het waterschap aangeschreven. Ook zijn meerdere informatieavonden gehouden. Deze zijn aangekondigd middels advertenties in huis aan huis bladen, via de website en social media. Bovendien is er tijdens de inspraakperiode een inloopdag georganiseerd en hebben de stukken ook analoog ter visie gelegen.

1.2 Beantwoording van zienswijzen en een overzicht van wijzigingen

Deze reactienota beschrijft op welke wijze er met de binnengekomen zienswijzen is omgegaan. In de voorbereiding op het ontwerpbesluit zijn 3.962 eigenaren persoonlijk aangeschreven. In totaal zijn er naar aanleiding van de tervisielegging van het ontwerpbesluit 78 zienswijzen binnengekomen. Hiervan zijn twee zienswijzen niet-ontvankelijk verklaard omdat deze buiten de termijn zijn ingediend.

In het hoofdstuk 2 wordt iedere zienswijze samengevat en van een antwoord voorzien. Tevens wordt per zienswijze aangegeven of de zienswijze wel of geen aanleiding geeft om het ontwerpbesluit te wijzigen. Omwille van de privacy zijn de samenvattingen van de zienswijzen geanonimiseerd.

In hoofdstuk 3 worden de wijzigingen in het ontwerpbesluit samengevat.

2 Zienswijzen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn alle zienswijzen die ontvankelijk zijn samengevat en van een antwoord voorzien. Tevens is per zienswijze aangegeven of deze wel of geen aanleiding geeft om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

2.2 Samenvatting en beantwoording van zienswijzen

Zienswijze 1

Samenvatting	Antwoord
1. Indieners maken bezwaar omdat de watergang die zij moeten onderhouden vooral water afvoert van derden, indieners hebben maar belang bij een klein deel van deze sloot, terwijl de onderhoudskosten onevenredig hoog zijn. Dit is rechtsongelijkheid.	De toedeling van de onderhoudsplicht vindt plaats op basis van het eigendom. De eigenaar/eigenaren van de gronden gelegen onder deze watergang is/zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan dat deel van de watergang dat op zijn/haar eigendom ligt. In hoeverre iemand belang heeft bij een watergang speelt geen rol bij het toedelen van de onderhoudsplicht.
2. Het overdragen van het onderhoud zal leiden tot spanningen in de omgeving.	Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de betreffende watergang op de legger staat, de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.
3. Kleine watergangen vervullen een maatschappelijke functie en de kosten dienen daarom ook maatschappelijk gedragen worden.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer vervullen lokaal een maatschappelijke functie. Het waterschap heeft besloten alleen watergangen te onderhouden met een bovenlokale functie. Dit sluit ook aan bij hoe er met de onderhoudsplicht elders in het land en in ons beheergebied omgegaan wordt.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 2

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indieners maken bezwaar omdat het verlengde van de kleine watergang, dat wel door het waterschap wordt onderhouden, zijn water uitsluitend ontvangt van het hierboven door u uitgesloten gedeelte, in dit geval minimaal 20 liter water per seconde. Uw beslissing lijkt hierdoor arbitrair.</p>	<p>Een combinatie van verschillende overwegingen bepaalt of het onderhoud van een watergang wordt overgedragen aan de onderliggende eigenaar. De maat van 20 l/s is gebruikt als indicatie voor de ligging van het punt vanaf waar wij spreken over een geringe maatgevende afvoer. Aanvullend is gekeken naar de situatie in de praktijk, waarbij ook aspecten betrokken zijn als rijroutes van een onderhoudsploeg, sterke kwel, bijzondere functies in de omgeving, een bijzondere waterhuishoudkundige functie, ontwatering van stedelijk gebied, de constatering van hogere afvoeren en of er sprake is van een maatgevende afvoer die van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging.</p> <p>Het punt vanaf waar het waterschap het onderhoud zal blijven verrichten is niet arbitrair. Volgens onze berekeningen is er voor en na dit punt een verschil in de hoeveelheid water die naar de watergang afstroomt. Net na dit punt bevat de watergang niet alleen het water dat van bovenstrooms wordt aangevoerd, maar ook water dat in de watergang stroomt vanuit de gronden die na dit punt aan de watergang grenzen.</p>
<p>2. Het niet meer onderhouden is in strijd met 1.2 van de Waterschapswet.</p>	<p>Volgens artikel 1.2 van de Waterschapswet heeft het waterschap 'de zorg voor het watersysteem'. Dit wil niet zeggen dat het Waterschap daarbij per definitie zelf het onderhoud voor haar rekening moet nemen. Het waterschap is bevoegd om de onderhoudsplicht bij derden neer te leggen. Conform artikel 78 lid 2 van de Waterschapswet stelt het waterschap daartoe de legger vast waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen. Het overdragen van de onderhoudsplicht is dus niet in strijd met artikel 1.2 van de Waterschapswet.</p>
<p>3. Het waterschap kan beter besluiten de waterschapsbelasting te verhogen.</p>	<p>Om te komen tot uniformiteit in de onderhoudsplicht binnen het beheergebied van het waterschap is ervoor gekozen het onderhoud van de kleine watergangen over te dragen aan de onderliggende eigenaar van de betreffende watergang. Bij een verhoging van de belasting zouden verschillen in de onderhoudsplicht, die zijn ontstaan bij het samengaan van verschillende waterschappen, blijven bestaan. Dat achten wij ongewenst.</p>

Zienswijze 3

Samenvatting	Antwoord
De watergang aan de Deldenseweg 8 welke uitmondt in de Lindeselaak liggend tussen de percelen kadastraal bekend onder de nummers 132 en 133 is tijdens de ruilverkaveling aangelegd om vier bedrijven hiermee te bedienen. De genoemde watergang mondt uit in de Lindeselaak, evenals de nieuw aangelegde watergang Hengeloseweg-Holskampweg die wel door het Waterschap wordt onderhouden. De watergang moet op de legger blijven.	De situatie is door ons nader bekeken en deze watergang, heeft in tegenstelling tot de watergang Hengeloseweg-Holskampweg een te lage maatgevende afvoer om deel uit te maken van het bovenlokale watersysteem. De watergang blijft vooralsnog op de legger, alleen de onderhoudsplichtige wordt gewijzigd. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd. Na deze evaluatie zal besluitvorming plaatsvinden over het al/niet afvoeren van deze watergangen van de legger.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 4

Samenvatting	Antwoord
Indiener verzoekt de overdracht van het onderhoud van de watergang Tenkhosterbeek te heroverwegen. Deze watergang watert een veel groter gebied af dan 20 ha. Tussen deze watergang en de provinciegrens met Overijssel – Grote Drijfweg zitten geen afvoersloten.	De twee situaties zijn door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergangen bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer hebben. Ze zijn ook niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te worden onderhouden. Het ontwerpbesluit wordt voor de twee watergangen niet gewijzigd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 5

Samenvatting	Antwoord
1. Indieners maken bezwaar tegen het overdragen van deze watergang omdat er geregeld wateroverlast is (ondergelopen tuin, weggespoelde bestrating). De kwaliteit van het onderhoud van eigenaren zal niet gelijk zijn als die van het Waterschap. Bovendien is onduidelijk of de eigenaren het onderhoud gaan uitvoeren.	Dat de afvoer van de watergang gering is betekent niet dat de watergang geen functie heeft voor de omgeving van de indiener. De watergang is in onze visie lokaal van belang en maakt vanwege de geringe maatgevende afvoer geen deel uit van het bovenlokale watersysteem. De eigenaar van de grond gelegen onder de watergang is verplicht de watergang zo te onderhouden dat dit elders niet tot overlast leidt. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

2. Het onderhoud aan de duikers is te moeilijk en kan niet door particulieren gebeuren.	Ten aanzien van de onderhoudsplicht van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit.
3. De loonwerker is duur en hanteert een minimumtarief. De lastenverzwaring is te hoog en er staat niets tegenover.	Elders binnen het beheergebied zijn de eigenaren van de gronden onder de kleine watergangen al langer verantwoordelijk voor het onderhoud. Zij dragen al langer de kosten hiervan en kregen deze ook niet vergoed. Daarmee werd in het beheergebied niet uniform omgegaan met de onderhoudsplicht van de kleine watergangen. De kosten worden voor de indiener hoger, indien deze het onderhoud niet zelf kan uitvoeren. Wij begrijpen dat dit vervelend is, maar het waterschap vindt uniformiteit in haar beheergebied op dit punt noodzakelijk.
4. Indieners vragen zich af of zij de zijde waar de gemeente eigenaar is moeten onderhouden en na twee jaar in eigendom krijgen?	De eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. De gemeente zal dus het deel dat zij in eigendom heeft moeten onderhouden. Het besluit leidt op geen enkele manier tot een wisseling van de eigendommen van indiener en de gemeente, ook niet als over twee jaar zouden worden besloten dat deze watergangen niet langer op de legger worden opgenomen.
5. Bij opstoppen in de watergang is acuut een oplossing nodig. Dat lukt niet via het civiele recht. Het waterschap moet verantwoordelijk blijven.	De verantwoordelijkheid voor acute oplossingen wordt bij de eigenaren van de watergang gelegd. Bij klachten, als gevolg van gebrekkig onderhoud, kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat, de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.
6. Indiener is van mening dat de berekeningen bij zijn situatie niet juist zijn. Indiener heeft daar via de website en via email op 19 en 31 oktober 2016 op gewezen. Rekening houdend met klimaatverandering is er juist onderhoud en uitbreiding nodig.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Klimaatverandering vormt voor het waterschap een extra reden om zorgvuldig te bepalen op welke watergangen het de aandacht richt en is ervoor gekozen de focus te leggen op het bovenlokale watersysteem.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 6

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar omdat via een korte mededeling de perceeleigenaar maar via elektronische weg moet uitzoeken of dit besluit voor hem/haar gevolgen heeft. De website geeft slecht aan of het op het perceel van de indiener betrekking heeft.	Aanvullend op de wettelijke bekendmaking via het Waterschapsblad zijn alle eigenaren in het voortraject persoonlijk aangeschreven. Ook zijn meerdere informatieavonden gehouden. Deze zijn aangekondigd middels advertenties in huis aan huis bladen, via de website en social media. Bovendien is er tijdens de inspraakprocedure een inloopdag georganiseerd en hebben de stukken ook analoog ter visie gelegen. Wij gaan er vanuit dat wij de indiener hiermee ruimschoots mogelijkheden hebben geboden om kennis van het ontwerpbesluit te nemen en om de gevolgen voor zijn situatie te kunnen beoordelen.
2. Het is de indiener niet duidelijk waarom het waterschap een dergelijke maatregel kan en mag bepalen.	Het waterschap is bevoegd om de onderhoudsplicht bij derden neer te leggen. Conform artikel 78 lid 2 van de Waterschapswet stelt het waterschap daartoe de legger vast waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen.

<p>3. De watergang bij het perceel van de indiener is niet zijn eigendom en is vanwege de leeftijd niet door de indiener te onderhouden. Bovendien is er achterstallig onderhoud doordat Tennet voor nieuwe masten maandenlang grondwater (+ slib) in de watergang heeft afgevoerd.</p>	<p>Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen de eigenaren van de grond gelegen onder de in de legger aangewezen watergangen onderhoudsplichtig. Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiener. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom.</p> <p>Wij zijn ons er van bewust dat eigenaren op leeftijd het onderhoud wellicht niet zelf uit kunnen voeren en daar al dan niet betaalde hulp bij moeten invoeren. Wij begrijpen dat dit vervelend is maar de eigenaar is echter wel verantwoordelijk.</p> <p>Het waterschap zal controleren of de watergang inderdaad niet meer aan zijn functie kan voldoen en zal dit zo nodig oplossen. Dit neemt niet weg dat het gewoon onderhoud zondermeer kan worden uitgevoerd door de onderhoudsplichtige.</p>
---	--

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 7

Samenvatting	Antwoord
<p>Op deze sloot lozen 4 particulieren en 1 melkveehouder hun water. En het water van de Turfweg komt in deze sloot. Er ligt een duiker onder Turfweg hier komt ook veel water door. Indiener is het niet eens met de onderhoudsplicht omdat deze sloot een groot algemeen belang heeft. Voor het bedrijf van indiener is de watergang zelfs het minste van belang, hij zou de watergang wel kunnen dempen.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.</p> <p>De eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Het belang van de eigenaar bij deze watergang speelt daarin geen rol.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 8

Samenvatting	Antwoord
<p>Indieners geven aan dat zij per abuis over het overdragen van watergangen is geïnformeerd omdat, zoals tijdens een inloopdag bleek, de watergang buiten zijn eigendom is gelegen.</p>	<p>Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen de eigenaren van de grond gelegen onder de in de legger aangewezen watergangen onderhoudsplichtig.</p> <p>Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiener. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 9

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar omdat de oppervlakte "verhard oppervlak" van het achterliggende bedrijventerrein niet in de berekening doorwerkt. Bovendien zijn er 5 verschillende eigenaren van de watergang en lozen er meer dan 10 verschillende bedrijven en woningen op deze watergang. Het afwaterend oppervlak is meer dan 20-25 ha.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang een functie heeft voor de afvoer van stedelijk gebied en daarom door het waterschap onderhouden dient te worden. Het besluit wordt voor deze watergang gewijzigd.

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergang LV40220007 bij het waterschap te houden.

Zienswijze 10

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar omdat de watergang tijdens de ruilverkaveling tot stand is gekomen, om ernstige wateroverlast bij de Hupselse-Es te reguleren. Waarschijnlijk is de afvoer > 20l/s.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.
2. Indiener had tijdens de ruilverkaveling uitdrukkelijk bedongen geen onderhoud te hoeven plegen, hetgeen is toegezegd.	Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen. Wel is er een informerende brief van de Landinrichtingscommissie aangetroffen d.d.07-06-2007 waarin gemeld wordt 'In het kader van de uitvoering van werkzaamheden in de ruilverkaveling Hupsel-Zwolle wordt om uw huisperceel een watergang gegraven/verruimd. Het waterschap Rijn en IJssel zal deze watergang als A-watergang periodiek onderhouden'. Het waterschap is van mening dat er geen sprake is van een formele overeenkomst, maar dat er is verwezen naar het toen geldende beleid van het waterschap dat inhield dat bij leggerwatergangen (waarbij tot 1998 onderscheid is gemaakt tussen A- en B-watergangen) de onderhoudsplicht bij het waterschap rust. Het waterschap is bevoegd om haar beleid ten aanzien van de onderhoudsplicht te wijzigen. Mocht de indiener nog over andere schriftelijke stukken beschikken waarin afspraken over het onderhoud zijn gemaakt, dan is het waterschap bereid hierover met de indiener in gesprek te gaan.

<p>3. Als particulier heeft indiener niet de middelen, nog de conditie om het onderhoud uit te voeren. Het betreft algemeen belang waarbij het onderhoud via heffingen moet worden gefinancierd.</p>	<p>Wij zijn ons er van bewust dat eigenaren het onderhoud wellicht niet zelf uit kunnen voeren vanwege hun leeftijd of het gebrek aan materieel en daar al dan niet betaalde hulp bij moeten inroepen. Wij begrijpen dat dit vervelend is, echter de eigenaar is wel verantwoordelijk. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over op de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.</p>
<p>4. Bovendien heeft de indiener bedenkingen over de kwaliteit van het onderhoud van anderen eigenaren. Dit zal leiden tot overlast op de percelen van de indiener van het bezwaar.</p>	<p>Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap, zolang de watergang op de legger staat, de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 11

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener maakt bezwaar omdat het een bermsloot betreft die valt binnen het eigendom van de gemeente en niet binnen het eigendom van de indiener. Ook de waterkanten liggen volledig buiten het eigendom van de indiener. Dat het de bedoeling was en is om de gemeente onderhoudsplichtig te maken blijkt ook uit de brief van 16 februari 2016 aan de commissie Waterveiligheid en Watersysteem: "De weerstand bij sommige gemeenten had betrekking op de extra kosten voor de gemeenten." De brief van 13 september 2016 (16.06544) is incorrect omdat gesuggereerd wordt dat cliënt onderhoudsplichtig zou zijn.</p>	<p>De toegezonden brief van 13 september 2016 was een informatieve brief tijdens de voorbereidingsfase. Voor de zekerheid hebben wij daarbij iedereen in de directe omgeving (circa 10 m uit het hart van de watergang) van een watergang aangeschreven, om te voorkomen dat er per abuis inwoners geen informatie zouden ontvangen. Volgens het ontwerpbesluit zijn inderdaad alleen eigenaren, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, verplicht om het onderhoud van die betreffende watergang binnen hun eigendom te verzorgen. Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiener. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 12

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener maakt bezwaar omdat het besluit voor het waterschap weliswaar leidt tot een verlaging in de kosten, maar voor de indieners leiden tot een stijging van de onderhoudskosten terwijl de waterschapslasten gelijk blijven. Deze situatie is zonder financiële compensatie niet acceptabel.</p>	<p>De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Aangezien het waterschap gelijke gevallen gelijk wil behandelen zal het waterschap nieuwe onderhoudsplichtigen, net als bestaande onderhoudsplichtigen, geen financiële compensatie geven.</p>
<p>2. Er is sprake van willekeur. In Aalten is het slechts een klein deel van de watergang en bovendien nooit gemeten. In andere regio's van het waterschap zijn watergangen geheel niet overgeheveld naar eigenaren ondanks dat deze aan de criteria voldoen.</p>	<p>In plaats van willekeur, brengt het waterschap nu uniformiteit aan. Er waren door het samengaan van kleinere waterschappen in het verleden onlogische verschillen binnen het beheergebied van het waterschap ontstaan. Met dit besluit worden juist in het gehele beheergebied dezelfde criteria gebruikt om te beslissen wie als onderhoudsplichtige wordt aangewezen.</p>
<p>3. Gezien de klimaatverandering zal het natter worden. Onderhoud, ook van de minder grote watergangen, zal steeds essentiëler en intensiever worden. Het is onlogisch om in deze tijd het onderhoud af te staan aan individuen met een minimale controle, waardoor u het risico op wateroverlast vergroot en het beheer niet voldoende kunt waarborgen in de toekomst. Het overdragen van kosten aan een klein aantal individuen staat dan ook geenszins in verhouding tot de directe negatieve effecten die de maatregel met zich mee kan brengen voor een groot aantal belanghebbenden.</p>	<p>Klimaatverandering leidt inderdaad tot veranderingen in het beheer en onderhoud door het waterschap en een verhoging van de kosten. Dit vormt voor het waterschap een extra reden om zorgvuldig te bepalen naar welke watergangen de aandacht uit gaat. Het waterschap heeft daarbij de afweging gemaakt dat watergangen met een geringe maatgevende afvoer geen onderdeel uitmaken van het bovenlokale watersysteem en dat voor de toekomst het waterschap haar verantwoordelijkheid voor de watergangen met een lokaal belang afbouwt. Zolang de watergangen op de legger staan is het verplicht dusdanig onderhoud uit te voeren dat er geen problemen ontstaan voor aangrenzende of bovenstrooms gelegen percelen.</p>

<p>4. Bij het uniformeren van het onderhoud vergeet het waterschap dat ook de financiën conform het evenredigheidsbeginsel moeten worden overgeheveld. Uniformering van uw onderhoud zal voor de eigenaren van de nieuw over te dragen watergangen niet in de grondprijs zichtbaar zijn en gecompenseerd worden, waardoor de lasten financieel niet evenredig zijn verdeeld.</p>	<p>Zoals onder punt 1 is toegelicht moet het waterschap zorgvuldig afwegen op welke watergangen het zijn aandacht richt. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Elders binnen het beheergebied is het reeds langer de praktijk dat de eigenaar van de gronden gelegen onder de kleine watergangen het onderhoud van die watergang verricht zonder daarvoor een financiële compensatie te ontvangen. Een financiële compensatie zou daarom leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van eigenaren die het onderhoud reeds zelf verrichten.</p>
<p>5. Uit het schrijven van het waterschap van 13/9/2016 wordt niet duidelijk waarom het onderhoud wordt afgestoten, behoudens de uniformering van onderhoud. Er staan geen positieve effecten beschreven en er zullen vooral nadelige effecten ontstaan.</p>	<p>De achtergrond van het ontwerpbesluit vatten wij hieronder nog kort samen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied; - meer verantwoordelijkheid voor eigenaren/gebruikers voor het onderhoud van watergangen die van beperkt belang zijn; - het beperken van de kosten. <p>Negatieve effecten op het onderhoud verwachten wij niet. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud zal het waterschap zolang de watergangen op de legger staan de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 13

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiëners maken bezwaar omdat zij ondanks het betalen van waterschapsbelasting voor het waterschap/gemeente (het betreft niet de watergang van indiëners) het onderhoud moeten verzorgen, zonder te beschikken over het juist materieel.</p>	<p>Volgens het besluit is alleen de eigenaar van de gronden gelegen onder de aangewezen watergang verantwoordelijk voor het onderhoud. Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiëner. De notariële eigendomsacte van de indiëner zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Elders binnen het beheergebied is het reeds langer de praktijk dat de eigenaar van de gronden gelegen onder de kleine watergangen het onderhoud van die watergang verricht. Als de onderhoudsplichtige niet in staat is het onderhoud zelf uit te voeren, kan de deze besluiten dit te laten uitvoeren. Wij begrijpen dat dit extra kosten met zich mee brengt. Dit is vervelend, maar het waterschap vindt uniformiteit in haar beheergebied op dit punt noodzakelijk.</p>
<p>2. Een deel van de watergang blijft in onderhoud van gemeente en waterschap en bij slechts drie percelen wordt de eigenaar verantwoordelijk hetgeen onacceptabel is. Het is toch een kleine moeite om dit gedeelte in het onderhoud mee te nemen.</p>	<p>In het kader van het creëren van uniformiteit zoals beschreven onder punt 1, kunnen wij geen uitzondering maken. We moeten één lijn trekken.</p>
<p>De watergang is ooit op verzoek van de gemeente Neede vergroot/verbreed i.v.m. de waterafvoer voor de woningbouw aan de overkant van de rondweg, het onderhoud gebeurde door de gemeente en later het waterschap. Het af te voeren water is dan ook niet van ons afkomstig maar van de woningen in de bebouwde kom.</p>	<p>Er is geen verbinding tussen de watergang en de woonwijk. De afvoer van deze watergang wordt niet vergroot door de woonwijk die aan de overzijde van de wege is gelegen.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 14

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiëner maakt bezwaar tegen overdragen van watergang LV54350079 omdat het een 300 m lange duiker betreft die is aangelegd na de ruilverkaveling in 1984. Toen is afgesproken dat het waterschap het onderhoud verricht. Bovendien is de duiker oud en zullen de kosten hoog worden..</p>	<p>Ten aanzien van het onderhoud van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 15

Samenvatting	Antwoord
Indieners maken bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van watergang DR005. Deze watergang betreft een bermsloot die niet op hun eigendom is gelegen. Bovendien is het onverantwoord om particulieren het onderhoud langs een provinciale weg te laten uitvoeren. Tevens zal de afvoer hier toenemen vanwege de realisatie van een bedrijventerrein (DOCKSNLD fase 2).	Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen onderhoudsplichtig. Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiener maar van de provincie. In dat geval is de provincie verantwoordelijk voor het onderhoud. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom. In de plannen voor het genoemde bedrijventerrein is voorzien in waterberging en de aanleg van watergangen. Deze watergangen voeren het water niet af richting de kleine watergangen waarvan de onderhoudsplicht wijzigt, maar richting de watergangen die bij het waterschap in onderhoud blijven. Een vergroting van de afvoer in de watergang waarop deze zienswijze ziet is daarom niet te verwachten.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 16

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen overdragen van watergang LV54350079 omdat het een 300 m lange duiker betreft die is aangelegd na de ruilverkaveling in 1984. Toen is afgesproken dat het waterschap het onderhoud verricht. Bovendien is de duiker oud en zullen de kosten hoog worden.	Ten aanzien van het onderhoud van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 17

Samenvatting	Antwoord
Bezwaar wordt gemaakt tegen het overdragen van de duiker die op nadrukkelijk verzoek van het waterschap is aangelegd ten behoeve van een naastgelegen landbouwperceel. Omdat de uitvoerende ploeg al klaar stond is mondeling overeengekomen dat er nu en in de toekomst geen kosten uit zouden voortvloeien.	Ten aanzien van het onderhoud van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 18

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van een watergang langs zijn perceel. Deze watergang is na klachten, aangelegd tijdens de ruilverkaveling. In het verleden was de wateroverlast zo erg dat wij korting kregen op de waterschapsbelasting.	Dat de afvoer van de watergang gering is betekent niet dat de watergang geen functie heeft voor de omgeving van de indiener. Het betreft een watergang waarvan de maatgevende afvoer onvoldoende is om de watergang als een onderdeel van het bovenlokale watersysteem te beschouwen. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Het onderhoud van deze kleine watergangen wordt overgedragen aan de eigenaren van de gronden gelegen onder deze watergangen zoals ook elders in beheergebied van het waterschap reeds gebeurt. Wij streven naar het aanbrengen van uniformiteit in de onderhoudsplicht voor kleine watergangen omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen zijn ontstaan.

<p>Er is de toezegging gedaan door ruilverkaveling/waterschap omtrent de kosten voor de aanleg en het onderhoud. De namen van de contactpersonen zijn bekend. Het waterschap moet haar afspraken nakomen.</p>	<p>Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn door ons niet aangetroffen. Wel is er een brief van de Landinrichtingscommissie aangetroffen d.d. 20-04-2000 waarin naar aanleiding van de vraag van indiener om aandacht voor de waterhuishouding: "Het onderhoud van deze watergang is echter niet de verantwoordelijkheid van onze commissie. Als zogenoemde 'A-watergang' valt het onderhoud van de betreffende watergang onder de verantwoordelijkheid van het Waterschap Rijn en IJssel.". Het waterschap is van mening dat er geen sprake is van een formele overeenkomst, maar dat er is verwezen naar het toen geldende beleid van het waterschap dat inhield dat bij leggerwatergangen (waarbij tot 1998 onderscheid is gemaakt tussen A- en B-watergangen) de onderhoudsplicht bij het waterschap rust. Het waterschap is bevoegd om haar beleid ten aanzien van de onderhoudsplicht te wijzigen. Deze wijziging is noodzakelijk om te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen het beheergebied en onze aandacht te richten op de watergangen die deel uitmaken van het bovenlokale watersysteem.</p> <p>Mocht de indiener nog over andere schriftelijke stukken beschikken waarin afspraken over het onderhoud zijn gemaakt, dan is het waterschap bereid hierover met de indiener in gesprek te gaan.</p>
<p>De buurman heeft geen baat bij de watergang. Waarom zou hij hem gaan onderhouden.</p>	<p>De buurman is verplicht om de watergang zo te onderhouden, dat dit bovenstrooms niet tot overlast leidt. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>
<p>De omgeving van mijn perceel heeft veel landschappelijke waarde dat het waterschap moet aanspreken.</p>	<p>Het waterschap stelt de landschappelijke waarde zeer op prijs. In onze visie wordt deze landschappelijke waarde niet aangetast als het onderhoud van kleine watergangen wordt overgedragen aan de eigenaar van de ondergrond van de aangewezen watergang.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 19

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van watergang LV80420014 langs zijn perceel. In de jaren 70 is hier door het waterschap een brede sloot aangelegd om water, afkomstig van gronden van beide zijden van de Wormskampweg vanaf de Masterveldweg tot de grens met Duitsland, af te voeren. Via een duiker onder de Wormskampweg komen 3 sloten bij elkaar. Eind jaren 80 heeft het waterschap de sloot als A-watergang aangemerkt. Sindsdien doet het waterschap het onderhoud.</p>	<p>Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen onderhoudsplichtig. Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiener maar van de gemeente. In dat geval is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom.</p> <p>Vanaf het punt, zoals genoemd in de zienswijze, dat verschillende watergangen bij elkaar komen, blijft de situatie ongewijzigd en ligt de onderhoudsplicht bij het waterschap.</p> <p>De betreffende watergang is in het verleden aangelegd om lokale wateroverlast te voorkomen. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 20

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van een watergang langs zijn perceel, omdat de overdracht zonder enig overleg plaatsvindt.</p>	<p>In het voortraject is overleg gevoerd met enkele gemeenten en met LTO. Eén op één overleg met alle betrokkenen was niet mogelijk. Indiener kan de inspraakprocedure zien als een vorm van overleg. Vooraf aan deze procedure hebben wij alle grondeigenaren in het voortraject persoonlijk aangeschreven. Vervolgens zijn er verschillende informatieavonden gehouden. Bovendien is er tijdens de inspraakprocedure een inloopdag georganiseerd en hebben de stukken ook analoog ter visie gelegen. Wij gaan er vanuit dat wij de indiener hiermee, aanvullend op de informatie via de website, voldoende mogelijkheden hebben geboden om kennis van het ontwerpbesluit te nemen en om de gevolgen voor zijn situatie te kunnen beoordelen.</p>
<p>2. Overleg had kunnen plaatsvinden over een vergoeding als het waterschap het blijft doen. Voor particulieren is het 2x zo duur. Dit voorkomt burenruzies en rechtszaken.</p>	<p>Het maken van individuele afspraken is helaas niet mogelijk. Wij snappen dat het vervelend is dat het onderhoud extra kosten met zich meebrengt maar in het kader van uniformiteit moeten we één lijn trekken. Wellicht kan het waterschap het onderhoud goedkoper uitbesteden dan een particulier. De kosten bepalen echter niet of het onderhouden van een watergang een overheidstaak is. Bepalend voor de vraag of het waterschap het onderhoud moet uitvoeren is of de watergangen onderdeel vormen van het bovenlokale watersysteem.</p> <p>Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden.</p> <p>Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

<p>3. In ieder geval had met boeren overleg moeten plaatsvinden.</p>	<p>Er is vooraf overleg geweest met LTO, zoals genoemd onder punt 1. Een resultaat van dit gesprek is o.a. dat er een overbruggingstermijn van 2 jaar is afgesproken waarna de overdacht van het onderhoud wordt geëvalueerd zoals gemeld bij punt 2. Overleg ten behoeve van het maken van individuele onderhoudsafspraken is vanwege het grote aantal eigenaren helaas niet mogelijk.</p>
<p>4. Veel kleine watergangen zijn niet op diepte en profiel, duikers zitten verstopt of zijn in zeer slechte staat.</p>	<p>Het overgrote deel van de watergangen voldoet voor haar taak. Daar waar dat niet het geval is kunnen belanghebbenden dit kenbaar maken bij het waterschap. Het op diepte of profiel houden van watergangen wordt met dit besluit niet overgedragen. Er is geen belemmering voor de onderhoudsplichtige om het gewoon onderhoud uit te voeren.</p>
<p>5. Voor duikers wil ik niet aansprakelijk zijn, net als sloten op gronden van de gemeente. Ik wil graag een bevestiging op papier.</p>	<p>Ten aanzien van de onderhoudsplicht van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit. De eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Als de gemeente eigenaar is zal de gemeente het onderhoud moeten verrichten. Als de indiener gedeeltelijk eigenaar is, is de indiener verantwoordelijk voor het onderhoud van dat gedeelte dat in zijn/haar eigendom is. De begrenzing volgens de notariële eigendomsacte is daarbij bepalend.</p>
<p>6. Over het onderhoud van duikers wil ik wel in gesprek. Maar er is veel verschil in type duikers. Mensen met duikers die bij de ruilverkaveling zijn aangelegd zijn in het voordeel.</p>	<p>Ten aanzien van de onderhoudsplicht van duikers treedt er geen wijziging op met dit ontwerpbesluit.</p>
<p>7. Waarom is de informatiebrief gedeeld met de grondgebruikers? Moeten die de sloot onderhouden?</p>	<p>De toegezonden brief betrof een informatieve brief tijdens de voorbereidingsfase. Voor de zekerheid hebben wij daarbij iedereen in de directe omgeving (circa 10 m uit het hart van de watergang) van een watergang aangeschreven, om te voorkomen dat er per abuis inwoners geen informatie zouden ontvangen. Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen onderhoudsplichtig. Als de watergang niet binnen het eigendom van de indiener is gelegen is de indiener dus niet onderhoudsplichtig.</p>
<p>8. De indiener gelooft niet dat LTO het hier mee eens is.</p>	<p>Er is niet aangegeven dat LTO het eens is met het overdragen van de onderhoudsplicht, maar dat er afstemming met LTO heeft plaatsgevonden. Daarbij is met LTO overlegd over de te volgen werkwijze van het waterschap. Als resultaat van dit overleg zijn drie pilots uitgevoerd en is de evaluatie na een periode van twee jaar afgesproken.</p>
<p>9. Indiener zou erg graag een duidelijke kaart ontvangen.</p>	<p>Tijdens de inspraakperiode zijn de kaarten zowel digitaal als analoog beschikbaar gesteld. Bepalend voor de situatie van de indiener is de begrenzing van zijn eigendom volgens de notariële eigendomsacte.</p>
<p>10. Jammer dat er geen overleg heeft plaatsgevonden en dat ééNZijdig dingen worden opgelegd. Ik hoop op een goede samenwerking.</p>	<p>Zie het antwoord 1.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 21

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van kleine watergangen op zijn eigendom. Bij de ruilverkaveling in 2006 kreeg de indiener deze gronden toegewezen. Na een weigering vanwege de aanwezige watergangen, heeft hij de gronden geaccepteerd vanwege de toezegging dat het waterschap het onderhoud zal verrichten, ook in de toekomst. Afspraak=afspraak.	Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin formele afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen. Wel is in de akte van de Ruilverkaveling Beltrum – Eibergen een kwalitatieve verplichting aangetroffen. Hierin worden geen afspraken gemaakt over het uitvoeren van het onderhoud. Mocht de indiener nog over andere schriftelijke stukken beschikken waarin afspraken over het onderhoud zijn gemaakt, dan is het waterschap bereid hierover met de indiener in gesprek te gaan.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 22

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van kleine watergangen omdat zij het alleen zullen moeten doen omdat anderen geen belang hebben (het is namelijk een bosperceel van de diaconie)	De eigenaar, van de gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Het belang van de eigenaar bij deze watergang speelt daarin geen rol. Bepalend voor de wijze waarop de benedenstrooms gelegen eigenaren het onderhoud moeten uitvoeren is, dat dit voor degene bovenstrooms niet tot problemen mag leiden. Wij verwachten dat de diaconie zal regelen dat het onderhoud wordt verricht.
De sloot voert meer water af dan verwacht omdat hier ook water van de Huttendijk 4, Huttendijk 8 op zit.	Er is modelmatig getoetst of de maatgevende afvoer meer is dan 20 liter per seconde. Bovendien is voor ieder gebied beoordeeld of er vanuit de praktijkervaringen, in afwijking van de modeluitkomsten, redenen zijn om toch te spreken van een maatgevende afvoer van een overwegend belang. De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 23

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van kleine watergangen omdat het onderhoud een taak van het waterschap is.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen met een lokale functie voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is voor deze watergangen, over aan de eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen . Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht waren ontstaan.
2. De sloot vergt handmatig onderhoud terwijl iedereen op leeftijd is.	Wij zijn ons er van bewust dat inwoners op leeftijd het onderhoud wellicht niet zelf uit kunnen uitvoeren en daar al dan niet betaalde hulp bij moeten invoeren. Wij begrijpen dat dit vervelend is, maar het waterschap vindt uniformiteit in haar beheergebied op dit punt noodzakelijk.
3. Er zou een vergoeding of lagere waterschapslasten tegenover moeten staan.	Er is geen vergoeding mogelijk, mede omdat in andere delen van het beheergebied bij vergelijkbare situaties de eigenaren van dergelijke watergangen het onderhoud al jaren op eigen kosten verrichten. Het doel is juist om hier uniformiteit in aan te brengen.
4. De sloot moet dieper geschoond worden, er zit teveel bagger in.	Het besluit houdt niet in dat het onderhouden van het profiel wordt overgedragen. Het waterschap zal controleren of de watergang niet meer aan zijn functie kan voldoen en zal dit zo nodig oplossen. Dit neemt niet weg dat het gewoon onderhoud zondermeer kan worden uitgevoerd door de onderhoudsplichtige.
5. Het heeft de voorkeur om de sloot te verleggen. Graag overleg hierover.	Volgens onze afweging heeft deze watergang een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Ons voornemen is om deze watergang op termijn van de legger af te voeren. Vanaf dat moment kan de indiener beslissen over de gewenste loop van de watergang, mits er voor bovenstrooms gelegen percelen geen hinder ontstaat. Als de indiener de sloot wil verleggen en de sloot nog op de legger staat, kan daartoe een afspraak voor een overleg in het kader van een vergunningaanvraag worden gemaakt.
6. Het waterschap zou geen geld aan nieuwe projecten (Oosinkbeek bijv.) moeten besteden, maar prioriteit geven aan onderhoud.	Het waterschap heeft zowel taken die samenhangen met het onderhoud als met kerntaken die samenhangen met waterkwaliteit, waaronder de ecologische kwaliteit van het water. Deze beide taken moeten worden bedient en kunnen elkaar niet verdringen.
7. Medewerkers van het waterschap zeggen dat de afvoer hoger is dan 20 l/s.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat lokale omstandigheden tot een hogere maatgevende afvoer leiden en daarom een groter deel van de watergang door het waterschap onderhouden dient te worden, maar niet de gehele watergang. Het besluit wordt voor deze watergang gewijzigd.

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergangen LV54620097 en LV54620096 bij het waterschap te houden. LV54620095 wordt wel overgedragen.

Zienswijze 24

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van kleine watergangen.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben de watergangen met een lokale functie voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.
2. Buren boven- en benedenstreams zijn niet van plan de watergang te onderhouden of mee te betalen.	De eigenaar, van de gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Het belang van de eigenaar bij deze watergang speelt daarin geen rol. Bepalend voor de wijze waarop de benedenstreams gelegen eigenaren het onderhoud moeten uitvoeren is, dat dit voor degene bovenstreams niet tot problemen mag leiden. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.
3. Indiener is het niet eens met het verschil in waterschapsbelasting tussen agrarische grond en natuurgebied.	Het ontwerpbesluit heeft geen betrekking op de toedeling van de waterschapsbelasting.
4. De extra kosten voor mij van circa € 1000 zie ik niet terug in de lasten. Het is mijns inziens een bezuinigingsmaatregel.	Er is geen vergoeding mogelijk, mede omdat in andere delen van het beheergebied bij vergelijkbare situaties de eigenaren het onderhoud al jaren op eigen kosten verrichten. Bovendien is een verlaging van de kosten inderdaad één van de achterliggende doelen van de overdracht van het onderhoud. Dit doel zou met een vergoeding niet gehaald worden.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 25

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener is het niet eens met het voorgenomen besluit over de overdracht van kleine watergangen. Er komen door het onderhoud grote kosten voor rekening van de indiener. Het waterschap is ingesteld op het verrichten van onderhoud. Derden kunnen dat niet tegen dezelfde kosten doen.</p>	<p>Wellicht kan het waterschap het onderhoud goedkoper uitbesteden dan een particulier. De kosten bepalen echter niet of het onderhouden van een watergang een overheidstaak is. Bepalend voor de vraag of het waterschap het onderhoud moet uitvoeren is of de watergangen onderdeel vormen van het bovenlokale watersysteem. De redenen voor de overdracht van het onderhoud wordt onder punt 2 toegelicht.</p>
<p>2. Het waterschap geeft niet aan wat de redenen zijn dat tot op heden het onderhoud wél is verricht. Het waterschap geeft ook niet aan waarom deze redenen thans niet meer zouden gelden. Er zijn goede redenen geweest en deze kunnen niet zomaar van tafel worden geveegd.</p>	<p>Het waterschap wil de onderhoudsplicht voor kleine watergangen binnen zijn beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Ons streven is om gelijke situaties ook gelijk te behandelen. Bovendien willen wij onze aandacht richten op de watergangen die deel uitmaken van het bovenlokale watersysteem. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren van die watergangen.</p>
<p>3. Achter de aangeduide watergang ligt zeker 5,5 ha, die afwatert op de watergang. Indiener verwacht dat door de lage ligging van het achterliggende terrein en het steeds natter wordende klimaat in de regio, méér afgevoerd wordt dat de genoemde minimale norm.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat benedenstroomse delen van de watergang een hogere maatgevende afvoer hebben en daarom een groter deel van de watergang door het waterschap onderhouden dient te worden, maar niet de gehele watergang. Het besluit wordt voor watergang LV54760097 gewijzigd. Watergang LV54760096 wordt wel overgedragen.</p>

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergangen LV54760097 bij het waterschap te houden. LV54760096 wordt wel overgedragen.

Zienswijze 26

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener respecteert het besluit dat het waterschap het beheer en onderhoud van kleine watergangen voortaan niet meer uit zal voeren. Indiener heeft moeite met het feit dat deze watergangen, hetzij voorlopig, nog wel op de legger blijven staan en de onderhoudsplicht wordt doorgeschoven naar de onderliggende eigenaar. Watergangen die functioneel gezien noodzakelijk zijn voor het regionale waterbeheer moeten in beheer en onderhoud bij het waterschap zijn. Watergangen die deze functie niet hebben behoren niet meer op de legger te staan.</p>	<p>Het waterschap is het eens met de indiener dat watergangen die niet noodzakelijk zijn voor het regionale waterbeheer in principe niet op de legger zouden moeten staan. Het voornemen van het waterschap is om deze watergangen op termijn niet langer op de legger op te nemen. In overleg met LTO Noord is echter gekozen voor een geleidelijke overgang door eerst het onderhoud over te dragen, deze overdracht over twee jaar te evalueren en vervolgens nader te besluiten over het al/niet afvoeren van deze watergangen van de legger.</p>
<p>2. De maatschappelijke kosten worden mogelijk hoger. De ingelanden hebben niet de schaalvoordelen die het waterschap geniet.</p>	<p>Wellicht kan het waterschap het onderhoud goedkoper uitbesteden dan een particulier. De kosten bepalen echter niet of het onderhouden van een watergang een overheidstaak is. Bepalend voor de vraag of het waterschap het onderhoud moet uitvoeren is of de watergangen onderdeel vormen van het bovenlokale watersysteem.</p>
<p>3. Sommige eigenaren die nu nog geen andere perceelsslots onderhouden, zijn mogelijk niet in de gelegenheid om het onderhoud van een relatief kort traject watergang te organiseren tegen aanvaardbare kosten.</p>	<p>Hoewel het onderhoud van deze watergangen wellicht door het waterschap tegen lagere kosten uitbesteed kan worden dan wanneer een particulier dit uitbesteed, kan dit niet de reden zijn dat het waterschap deze watergangen moet blijven onderhouden. Het staat eigenaren vrij het onderhoud aan hun deel van de watergang gezamenlijk uit te besteden. Overigens is het in veel gevallen niet noodzakelijk om derden in te huren om het onderhoud te kunnen verrichten.</p>
<p>4. Verschuiving van de plicht tot onderhoud van het waterschap naar andere overheden heeft geen effect op de overheidslasten en zal uiteindelijk via een andere belasting bij de burger worden opgehaald.</p>	<p>Inderdaad betreft het ten opzichte van indiener een verschuiving van overheidslasten. Dit is voor ons onontkoombaar aangezien wij de indiener, als eigenaar van kleine watergangen, gelijk moeten behandelen met andere eigenaren.</p>
<p>5. Bij wateroverlast kan onduidelijkheid ontstaan of dit het gevolg is van de onderhoudstoestand van de kleine watergangen of van de grotere watergangen die nog wel door het waterschap worden onderhouden.</p>	<p>Wanneer er sprake is van overlast, is in concrete gevallen goed na te gaan waar de oorzaak ligt. De wijziging van de onderhoudsplichtige brengt hierin geen verandering.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 27

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van 600 meter aan kleine watergangen. Er liggen nog 2 bedrijven achter. De overdracht leidt tot € 8/ha hogere kosten. Met de eerdere verhoging komt dit op € 12/ha en dus een stijging van 30%.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is voor dergelijke watergangen, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.
De grond is vrij laag en nat, waardoor er meer wordt afgevoerd dan het waterschap verwacht.	Er is modelmatig getoetst of de grootste afvoer in het jaar meer is dan 20 liter per seconde. Bovendien is voor ieder gebied beoordeeld of er vanuit de praktijkervaringen, in afwijking van de modeluitkomsten, redenen zijn om toch te spreken van een maatgevende afvoer van een overwegend belang. De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 28

Samenvatting	Antwoord
Indiener ondersteunt de zienswijze van LTO Noord volledig.	Deze reactie is ter kennisgeving aangenomen.
Indiener vertrouwt erop dat de opmerkingen die uitgesproken zijn door de bezoekers en op de infoavond in Kilder genoteerd zijn door de medewerkers van het waterschap meegewogen worden in de besluitvorming.	Opmerkingen die tijdens de informatieavonden zijn gemaakt zijn meegenomen in de besluitvorming. Na de informatieavonden is het voornemen op onderdelen aangepast en is het ontwerpbesluit ter inzage gelegd. De zienswijze maakt niet duidelijk op welk onderdeel van het ontwerpbesluit de zienswijze betrekking heeft.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 29

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van de onderhoudsplicht van kleine watergangen bij zijn percelen omdat het afwaterende gebied groter is dan 21 ha en bovendien is gedraineerd. De afvoer is dus groter dan 20 l/s.	Er is modelmatig getoetst of de maatgevende afvoer meer is dan 20 liter per seconde. Bovendien is voor ieder gebied beoordeeld of er vanuit de praktijkervaringen, in afwijking van de modeluitkomsten, redenen zijn om toch te spreken van een maatgevende afvoer van een overwegend belang. De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.
Voor een deel van een watergang zijn we afhankelijk van het onderhoud van de gemeente.	De eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Dat geldt ook voor de gemeente.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 30

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van de onderhoudsplicht van kleine watergangen. In de brief van 13 september is geen bezwaartermijn opgenomen.	De genoemde brief van 13 september 2016 betrof nog geen besluit, maar het was een informatieve brief die tijdens de voorbereidingsfase aan de betrokken inwoners is toegezonden. Het doel van de brief was om inwoners te informeren en hen te wijzen op inloopavonden om voorafgaand aan het nemen van besluiten met hen in gesprek te komen. Omdat het geen besluit betrof was ook geen bezwaartermijn opgenomen.
2. Het waterschap zegt in de brief toe vooraf de inwoners te informeren. Dit terwijl de formele procedure reeds start vanaf de 13 september (vergadering 13 september 2016, agendapunt 10.2, "...Op beide besluiten is de inspraakverordening van toepassing. Dit betekent dat het ontwerpbesluit eerst gedurende zes weken ter inzage wordt gelegd zodat ingezetenen en belanghebbenden een zienswijze kunnen indienen..").	Op 13 september is de informatieve brief verzonden. Er was nog geen besluit genomen en geen procedure gestart. Wel werd op 13 september 2016 aan het Algemeen Bestuur van het waterschap in een mededeling uitgelegd hoe de procedure eruit zou moeten zien als er op termijn een besluit genomen zou worden. De belanghebbenden zijn dus voorafgaand aan het nemen van het besluit geïnformeerd. Wij hebben iedereen in het voortraject persoonlijk aangeschreven. Vervolgens zijn er verschillende informatieavonden gehouden en was gedetailleerde informatie via de website beschikbaar. Het college van dijkgraaf en heemraden heeft op 22 november 2016 het ontwerpbesluit genomen dat vervolgens zes weken ter inzage heeft gelegen. Vervolgens is er tijdens de inspraakprocedure een inloopdag georganiseerd en hebben de stukken analogo ter visie gelegen.

<p>3. Door de manier van formuleren in de brief geeft u niet aan welke legitieme reden er is/zijn om dit te realiseren. Dat het puur om "...zullen de besparingen.." gaat verteld het verhaal niet.</p>	<p>In de brief van 13 september is gemeld dat wij, met het overdragen van de onderhoudsplicht van de kleine watergangen, het onderhoud voor ons hele beheergebied uniformeren en dat de benodigde waterafvoer gegarandeerd blijft. De brief leende zich niet voor een beschrijving van alle overwegingen, daarom werd verwezen naar de mogelijkheid om aanvullende informatie te verkrijgen via inloopbijeenkomsten.</p> <p>De achtergrond van het ontwerpbesluit vatten wij hieronder nog kort samen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied; - meer verantwoordelijkheid voor eigenaren/gebruikers voor het onderhoud van watergangen die van beperkt belang zijn; - het beperken van uitgave van kosten.
<p>4. Puur om deze reden artikel 78 van de Waterschapswet te wijzigen met aansluitend artikel 5.1 waterwet staat niet in contrast met de beoogde besparingen. Graag specificatie van de besparing.</p>	<p>Zoals onder punt 3. is aangegeven dient het besluit meer doelstellingen dan uitsluitend een besparing.</p> <p>In de perspectievennota 2014-2017 (vastgesteld op 10 september 2013) is uitgegaan van een besparing van € 350.000 per jaar vanaf 2017.</p>
<p>5. Waterschap zou kosten voor huisvesting, salaris e.d. navenant moeten reduceren.</p>	<p>De kantoorkosten, personele bezetting enzovoorts worden nauwkeurig op de omvang van de werkzaamheden afgestemd, zodat ook ten aanzien van dit aspect de financiën zorgvuldig worden ingezet. Het verminderen van de werklast voor kleine watergangen is mede bedoelt om uren vrij te maken voor werkzaamheden die samenhangen met belangrijke werkzaamheden voor het bovenlokale watersysteem.</p>
<p>6. Indiener en collega willen in totaliteit worden vrijgesteld van regelgeving, waterschapslasten e.d.</p>	<p>Er is geen compensatie of verlaging van de waterschapsbelasting mogelijk, omdat enerzijds in andere delen van het beheergebied bij vergelijkbare situaties de eigenaren het onderhoud al jaren op eigen kosten verrichten en anderzijds het doel om de beschikbare financiën in te zetten daar waar dit noodzakelijk is niet wordt gehaald. Tot slot zou dit niet tot de gewenste besparingen leiden.</p>
<p>7. De link werkt niet en indiener wil graag t.z.t. het ontwerpbesluit ontvangen.</p>	<p>De link naar de kaart heeft enkele dagen tijdens de voorbereidingsfase niet gewerkt, waarvoor onze excuses. In de periode daarna en tijdens de inspraakperiode was de website continu beschikbaar. Het ontwerpbesluit is gepubliceerd en heeft ter inzage gelegen.</p>
<p>8. Watergangen en duikers moeten in uitermate goede staat worden overgedragen. Anders kan geen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid worden overgedragen.</p>	<p>Ten aanzien van de onderhoudsplicht van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit.</p>
<p>9. Indiener citeert uit een melding van klachten over onderhoud dat wordt uitgevoerd. Het gebeurt niet netjes, happen uit de kant, slechts één zijde gemaaid, maaisel ligt op de verkeerde plek, enz. Dit soort onderhoud levert later grote problemen.</p>	<p>De reactie is ter informatie aangenomen. Deze procedure biedt geen ruimte om in te gaan op klachten over het onderhoud dat door het waterschap wordt verricht. Wij adviseren klachten over het onderhoud van duikers te melden bij onze afdeling onderhoud.</p>

10. De duikers onder de Halle-Heideweg zijn in niet al te beste staat en moet worden vervangen. Overdragen van deze watergang levert problemen op als er onvoldoende doorgang is.	Zie de reactie onder punt 8. Wij adviseren klachten over het onderhoud van duikers te melden bij onze afdeling onderhoud. Het overdragen van het onderhoud van de kleine watergangen leidt niet tot een wijziging van de daadwerkelijke situatie op deze locatie.
---	---

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 31

Samenvatting	Antwoord
1. De indiener maakt bezwaar tegen de extra onderhoudslast omdat de aanslagen van het Waterschap de afgelopen jaren al zijn verdubbeld sinds 2014 door een andere waardering van wegen.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. De wijziging van de onderhoudsplicht staat los van de andere waardering van wegen.
2. De kosten voor het onderhoud van deze over te dragen kleine watergangen (jaarlijks ca. € 20.000,-) passen niet binnen de begroting en noodzaken om andere activiteiten te laten vallen.	Zie het antwoord onder punt 1. Hoewel het onderhoud van deze watergangen een aanzienlijke kostenpost vormt, kan dit niet het argument zijn om ze door het waterschap te moeten blijven onderhouden. Het belang van de betreffende watergang, blijvend in de maatgevende afvoer is een factor die in belangrijke mate bepalend is voor de overdracht van de onderhoudsplicht. Helaas kunnen wij niets doen aan het feit dat de indiener beperkt is in de doelen die zij met haar beschikbare middelen kan bedienen.
2a. Gevreesd wordt dat (bij gedeeld eigendom) eigenaren geen goede afspraken zullen maken. Voorlichting is gewenst.	Het waterschap zal zorg dragen voor goede voorlichting. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud, kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.
3. De indiener merkt op dat het waterschap ook kan bezuinigen door minder te maaien. De overdracht leidt niet tot bezuiniging maar een verschuiving van de overheidslasten. Van permanente lastenverlichting is geen sprake.	Minder maaien is wellicht mogelijk. Dit neemt echter niet weg dat de beperkte maatgevende afvoer het nog niet noodzakelijk maakt dat het waterschap het onderhoud voor haar rekening blijft nemen. De maaifrequentie is aan de onderhoudsplichtige om te bepalen, zolang er maar geen hinder ontstaat voor bovenstrooms gelegen percelen. Inderdaad betreft het ten opzichte van indiener een verschuiving van overheidslasten. Deze is voor ons onontkoombaar aangezien wij indiener, als eigenaar van kleine watergangen, gelijk moeten behandelen als andere eigenaren.
4. De extra onderhoudslasten, samen met eerdere verhogingen leiden tot relatief hoge kosten.	Zie het antwoord bij punt 1, 2 en 3.

5. De over te dragen watergangen zijn duur in onderhoud omdat ze 3x vaker moeten worden gemaaid dan andere sloten die bij de indiener in beheer zijn.	Zie het antwoord bij punt 2. Wellicht kan de maaifrequentie naar eigen inzicht worden verlaagd, zolang er maar geen hinder ontstaat voor bovenstrooms gelegen percelen.
6. Als wij 36 km extra sloten in onderhoud krijgen lijkt het ons reëel de watersysteemheffing behoorlijk te verlagen. Geadviseerd wordt het ontwerpbesluit in te trekken of de indiener financieel te compenseren.	Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Aangezien het waterschap gelijke gevallen gelijk wil behandelen zal het waterschap nieuwe onderhoudsplichtigen, net als bestaande onderhoudsplichtigen, geen financiële compensatie geven.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 32

Samenvatting	Antwoord
1. De indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van kleine watergangen omdat het gewoon een bezuinigingsmaatregel betreft die intern moet worden opgelost.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Het betreft dus meer dan een bezuinigingsmaatregel.
2. De indiener is geen eigenaar en zou niet weten waarom hij, zoals de brief van 13 september j.l. meldt, op gronden van de burens onderhoud zou moeten verrichten. Dit zou zelfs nog worden gecontroleerd door het waterschap.	De brief van 13 september 2016 betrof een informatieve brief tijdens de voorbereidingsfase. Voor de zekerheid hebben wij daarbij iedereen in de directe omgeving (circa 10 m uit het hart van de watergang) van een watergang aangeschreven, om te voorkomen dat er per abuis inwoners geen informatie zouden ontvangen. Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen eigenaren van percelen gelegen onder de aangewezen watergangen onderhoudsplichtig. Als de watergang niet op het eigendom van de indiener is gelegen is de indiener dus niet onderhoudsplichtig. Als de watergang voor een gedeelte op het eigendom van de indiener is gelegen, is de indiener voor dat betreffende gedeelte verantwoordelijk voor het onderhoud. De notariële eigendomsacte is bepalend voor de begrenzing.

<p>3. Kaart 7 toont dat het om volslagen willekeur gaat. De sloot is over een lange lengte even breed en toch worden slechts delen overgedragen. Voor mijn terrein heeft de sloot geen functie, het is uitsluitend een bermsloot van de N319. Deze stukjes kunnen gewoon bij het onderhoud van de grotere stukken worden meegenomen.</p>	<p>De sloot betreft een bermsloot. Delen daarvan worden tot op heden door het waterschap beheerd, delen ook niet. Het waterschap kan deze stukken niet eenvoudig meenemen, omdat zij ook de aansluitende delen van deze sloot niet beheerd. Voor de delen die het waterschap beheerd is nagegaan of deze een dermate grote maatgevende afvoer hebben, dat zij deel uitmaken van het bovenlokale watersysteem. Dat blijkt niet het geval te zijn. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Wij dragen het onderhoud over aan de eigenaar van de grond waar de watergang is gelegen. Het kan inderdaad zo zijn dat de indiener zelf geen belang heeft bij de watergang. Toch is de indiener verantwoordelijk voor een dusdanig onderhoud van de watergang die op zijn eigendom is gelegen, dat er geen problemen voor bovenstreams gelegen percelen ontstaan.</p>
<p>4. Indiener heeft een huis gekocht zonder erfdiensbaarheden e.d. en wenst deze niet opgelegd te krijgen. Hij gaat niet akkoord en het onderhoud niet uitvoeren.</p>	<p>Volgens de Waterschapswet is het waterschap bevoegd om te bepalen wie als onderhoudsplichtige wordt aangewezen en waaruit de onderhoudsplicht bestaat. Zoals onder punt 1 is toegelicht achten wij het noodzakelijk deze onderhoudsplicht, in het geval dat een watergang geen deel uitmaakt van het bovenlokale watersysteem, bij de eigenaar van de grond neer te leggen.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 33

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener maakt bezwaar tegen het voornemen om de watergangen langs zijn grondgebied niet meer van onderhoud en maaibeurt te voorzien.</p>	<p>De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied.</p>

Zienswijze 34

Samenvatting	Antwoord
<p>Tijdens de ruilverkaveling is besloten dat het onderhoud aan de watergangen aan de Veldhorstweg, Driemarkweg en Benninkweg door het waterschap zou geschieden. Mede op advies van een uitspraak van een rechter omdat wij op een bijzonder dikke leemlaag zitten, van plus minus 70 meter dik. Bestaande sloten mochten niet verdiept en verbreed worden i.v.m. natuur.</p>	<p>Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen. Ook zijn er met betrekking tot het eigendom van de indiener geen gerechtelijke uitspraken gevonden. Het waterschap is van mening dat er geen sprake is van een overeenkomst. Mocht de indiener nog over schriftelijke stukken beschikken waarin afspraken over het onderhoud zijn gemaakt, dan is het waterschap bereid hierover met de indiener in gesprek te gaan.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 35

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener maakt zich zorgen over de overdracht vanwege:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vernatting van de gronden 2. Slecht of geen onderhoud in de toekomst 	<p>Het onderhoud dient zodanig te worden verricht dat bovenstrooms gelegen percelen geen hinder ondervinden. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>
<p>3. Het betreft hier het bovenstroomse deel van de "afwatering van de Boshoeck" te Laren. Er is geen of onvoldoende rekening gehouden met kwel vanuit het Twentekanaal.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat lokale omstandigheden tot een hogere maatgevende afvoer leiden en daarom de watergang door het waterschap onderhouden dient te worden. Het besluit wordt voor deze watergang gewijzigd.</p>

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergangen LV84620022 en LV84620021 bij het waterschap te houden.

Zienswijze 36

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener meldt dat in de 26 jaar dat hij hier woont het onderhoud niet uitgevoerd is door het waterschap, maar door de eigenaar zelf. Het lijkt indiener redelijk dat de kosten over deze jaren alsnog in rekening kunnen worden gebracht.</p>	<p>Het waterschap maakt ieder najaar deze sloten schoon, tenzij dit reeds voor die tijd is uitgevoerd door de eigenaar zelf. Wij kunnen helaas geen vergoedingen geven voor onderhoud dat in het verleden op initiatief van de indiener is gepleegd. Via een melding had de indiener bij het waterschap onder de aandacht kunnen brengen dat hij vermoed dat er geen onderhoud plaatsvindt.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 37

Samenvatting	Antwoord
<p>De indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van kleine watergangen. Ter plaatse is regelmatig wateroverlast met gevolgen tot in de woning en duizenden euro's schade. In overleg met de gemeente en het waterschap is een plan uitgevoerd om de problemen op te lossen (weiland gedraineerd, sloot aan weerszijden Essinkweg opgeschoond, PVC onderdoorgang bekleed met beton. Het is onredelijk het onderhoud op te dragen aan de eigenaar van de watergang.</p>	<p>De watergang heeft weliswaar een belangrijke functie voor het perceel van de indiener, maar dat wil niet zeggen dat de watergang door het waterschap moet worden onderhouden. Het waterschap richt de aandacht op de watergangen die deel uitmaken van het bovenlokale watersysteem en daartoe behoren niet de watergangen met een geringe maatgevende afvoer. Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. De situatie van de indiener is door ons opnieuw bekeken en geconcludeerd is dat de maatgevende afvoer te laag is om de watergang te beschouwen als een onderdeel van het bovenlokale watersysteem.</p> <p>Het onderhoud dient dusdanig te worden uitgevoerd dat er geen verandering optreedt in het risico op wateroverlast. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 38

Samenvatting	Antwoord
<p>De indiener vindt het schadelijk en zorgwekkend dat het onderhoud wordt afgeschoven op grondeigenaren. Grondeigenaren zijn niet altijd agrariërs en beschikken niet over het benodigde materieel om het onderhoud uit te voeren.</p>	<p>Alle grondeigenaren zijn verplicht het onderhoud van dat deel van de watergang wat over hun eigendom loopt over te nemen. Indien de grondeigenaar niet in staat is om dit onderhoud zelf uit te voeren zal hij een oplossing moeten vinden en/of het werk uitbesteden. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>
<p>Indiener heeft een contract met het waterschap, ondertekend op 14-10-2015 inzake verplichtingen van het onderhoud. Indiener houdt het waterschap aan naleving van dit contract. Bij contractbreuk worden de kosten verhaald op het waterschap, te beginnen bij het in mindering brengen van de kosten op de waterschapsbelasting.</p>	<p>Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen. Na telefonisch contact blijken er in het verleden werkafspraken over het onderhoud te zijn gemaakt tussen de indiener en Cirkulus Berkel die onderhoudswerkzaamheden verricht in opdracht van de gemeente Lochem. Er zijn geen werkafspraken met het waterschap. Het waterschap is van mening dat er geen sprake is van een contract tussen indiener en het waterschap. Contractbreuk is daarom niet aan de orde.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 39

Samenvatting	Antwoord
<p>De indiener maakt bezwaar tegen het overdragen van het onderhoud van een kleine watergang langs zijn perceel. Volgens indiener voldoet deze sloot aan de voorwaarde dat de afvoer groter is dan 20 l/s. Deze sloot staat zomers ook nooit droog, terwijl de Veenslatgoot bij de stuw dan geen water meer afvoert.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.</p>
<p>Van uniformering is geen sprake. Aangegeven is dat één van de redenen is dat WRIJ een samenvoeging is van meerdere waterschappen en dat nu dezelfde regels moeten worden gehanteerd, maar deze sloot is in de periode van WRIJ ontstaan (2007).</p>	<p>Dat de sloot in de periode van na de fusie is ontstaan, wil nog niet zeggen dat zij geen deel hoeft uit te maken van het gelijk trekken van de regels. Voor alle kleine watergangen willen we één lijn trekken, ongeacht wanneer de kleine watergang is ontstaan. Onterechte verschillen binnen het beheergebied ten aanzien van het onderhoud willen we ongedaan maken.</p>
<p>Het is eerlijker de kosten te verdelen over iedereen, dan de kosten bij de toevallige aangrenzende eigenaar te leggen. Het waterschap moet overtollig water afvoeren, daar innem ze belasting voor. Onterecht wordt verwacht dat indiener kosten maakt om de buurtbewoners te ontwateren en ook nog waterschapslasten betaalt. Indiener wil een tegemoetkoming in de kosten van € 400,--.</p>	<p>De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Er is geen compensatie of verlaging van de waterschapsbelasting mogelijk, omdat in andere delen van het beheergebied bij vergelijkbare situaties de eigenaren het onderhoud al jaren op eigen kosten verrichten.</p>
<p>Daar waar de sloot tevens grenst aan de burens, verwacht indiener niet veel van de burens.</p>	<p>Iedere eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 40

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud omdat de sloot veel meer dan 20 l/s afvoert doordat er meerdere bermsloten op aangesloten zijn en het gebied in een kom ligt.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.
2. De sloot ligt diep om een hoogte te doorsnijden en functioneert alleen als ze goed wordt schoongehouden. Anders vreest indiener water in de kelders. Het waterschap heeft enkele jaren geleden de duikers vervangen.	Het onderhoud dient dusdanig te worden uitgevoerd dat er geen verandering optreedt in het risico op wateroverlast. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 41

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud. Een woning grenzend aan het perceel van indiener loost water op deze watergang. Bij een te hoog waterpeil ontstaat er bij hen schade aan de woning tot ca. €10.000. Indiener kan en wil de verantwoordelijkheid niet dragen om deze schade te voorkomen.	De watergang heeft weliswaar een belangrijke functie voor het perceel van de indiener, maar dat wil niet zeggen dat de watergang voor het bovenlokale watersysteem van belang is en door het waterschap onderhouden moet worden. De situatie is door ons opnieuw bekeken en geconcludeerd is dat de maatgevende afvoer te laag is om hem te beschouwen als een onderdeel van het bovenlokale watersysteem. Het onderhoud dient dusdanig te worden uitgevoerd dat er geen verandering optreedt in het risico op wateroverlast. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 42

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener meldt dat de provincie als eigenaar het onderhoud reeds verricht.</p> <p>Hoe wil het waterschap dan het beheer overdragen?</p> <p>Is deze watergang onterecht rood gekleurd?</p>	<p>Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiener, maar van de provincie. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom.</p> <p>Hoewel het onderhoud wellicht in de praktijk reeds door de provincie wordt uitgevoerd was zij niet als onderhoudsplichtige in de legger aangewezen. Met de vaststelling van het besluit wordt de provincie, indien zij eigenaar is van de gronden gelegen onder de aangewezen watergang, door het waterschap als onderhoudsplichtige aangewezen en wordt zij dus ook formeel verantwoordelijk voor het werk dat zij reeds verricht.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 43

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud. In overleg met Provincie Gelderland, Gemeente Winterswijk en Waterschap Rijn en IJssel is er een integraal plan ontwikkeld om het water vast te houden middels bestaande en nieuwe poelen op onze landgoederen verbonden via nieuwe meanderende slootjes. Het lijkt erop dat het waterschap zich hier nog slechts zeer beperkt verantwoordelijk voor voelt.</p>	<p>De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Dat neemt niet weg dat wij nog steeds blij zijn met het plan dat in goede samenwerking is gerealiseerd. Vanuit het oogpunt van gelijkheid met andere situaties kunnen wij echter niet langer het onderhoud voor onze rekening nemen.</p>
<p>In de winterperiode wordt er (ondanks de waterberging) een redelijke hoeveelheid water (20 liter/seconde) afgevoerd . Indiener verzoekt de watergangen aan weerszijden van de Poolserweg (van Masterveldweg tot aan de houtwal aan de kop van het Notarisbos) en de watergang langs de Notarisbosweg (van Masterveldweg tot Wandersweg) op de legger op te nemen.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang langs een deel van de Notarisbosweg bij maatgevende omstandigheden voldoende afvoer heeft om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang gewijzigd.</p> <p>Overigens is de Poolserweg (van Masterveldweg tot aan de houtwal aan de kop van het Notarisbos) ook in de huidige situatie niet op de legger opgenomen. Langs de Notarisbosweg is alleen in het zuidelijke deel een watergang gelegen die op de legger staat. Er zullen geen extra watergangen op de legger worden opgenomen, hetgeen overigens ook buiten de omvang van dit besluit valt. Met dit besluit wordt immers alleen de onderhoudsplichtige van de aangewezen watergangen gewijzigd.</p>

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergang LV80360053 bij het waterschap te houden.

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener geeft aan te zijn aangeschreven vanwege het ontwerpbesluit en maakt bezwaar omdat de bedoelde watergangen niet over zijn grond lopen.</p>	<p>De toegezonden brief betrof een informatieve brief tijdens de voorbereidingsfase. Voor de zekerheid hebben wij daarbij iedereen in de directe omgeving (circa 10 m uit het hart van de watergang) van een watergang aangeschreven, om te voorkomen dat er per abuis inwoners geen informatie zouden ontvangen. Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen onderhoudsplichtig. Als de watergang niet binnen het eigendom van de indiener is gelegen is de indiener dus niet onderhoudsplichtig. Indien dit in het geval van de indiener niet aan de orde is heeft de wijziging van de legger geen betrekking op zijn/haar situatie.</p>
<p>2. Volgens de indiener is de watergang op zijn terrein een bermsloot, waarbij hij er vanuit gaat dat het beheer aan de gemeente wordt overgedragen.</p>	<p>Het daadwerkelijke eigendom is bepalend en niet de functie 'bermsloot'. Iedere eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Als de gemeente eigenaar is zal de gemeente het onderhoud moeten verrichten. Als de indiener gedeeltelijk eigenaar is, is de indiener verantwoordelijk voor het onderhoud van dat gedeelte.</p>
<p>3. Als het een gezamenlijke verantwoordelijkheid betreft hoort indiener dat graag.</p>	<p>Zie het antwoord onder punt 2.</p>
<p>4. Indiener is van mening dat het onderhoud en beheer van duikers niet bij zijn beheer-/onderhoudsplicht horen.</p>	<p>Ten aanzien van de onderhoudsplicht van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit.</p>
<p>5. Indiener is van mening dat de overgangsregeling niet is opgenomen in het bekend gemaakte ontwerpbesluit en dat dit in strijd met artikel 2.4 AwB, artikel 3.2 AwB en artikel 3.46 AwB.</p>	<p>De door indiener aangehaalde overgangsregeling houdt in dat eerst het besluit genomen wordt om de onderliggende eigenaar als onderhoudsplichtige van kleine watergangen aan te wijzen en dat wellicht over twee jaar een besluit volgt om deze watergangen geheel van de legger af te voeren. Het ontwerpbesluit is juist de juridische vertaling van de overgangsregeling, namelijk het regelen dat de eigenaar van de grond onderhoudsplichtig is. De mogelijke vervolgstap is het verwijderen van deze kleine watergangen van de legger. Daartoe is echter nog niet besloten en daarop heeft deze procedure dus ook geen betrekking. Wel wordt dit voornemen in het ontwerpbesluit kenbaar gemaakt. Het ontwerpbesluit is daarmee niet in strijd met de aangegeven artikelen uit de Awb die gaan over vooringenomenheid (art. 2.4), onderzoeksplicht (art. 3.2) en een deugdelijke formulering (art. 3.46).</p>

<p>6. De argumenten in de Perspectievennota 2014-2017 zijn niet gelijk aan die op de website. De weg om te komen tot het besluit is daarom niet helder voor de burger hetgeen in strijd is met de rechtszekerheid.</p>	<p>Er zijn meerdere redenen om het onderhoud van kleine watergangen over te dragen. Eén daarvan is het verlagen van de exploitatiekosten, zoals genoemd in de Perspectievennota. Deze nota ging specifiek over de financiën van het waterschap. Daarom komt hierin alleen het financiële argument aan de orde. Op de website is gemotiveerd dat het besluit tot wijziging van de onderhoudsplicht van kleine watergangen tevens ten doel heeft te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied van het waterschap. Deze uniformering is nodig omdat door het samengaan van kleinere waterschappen verschillen waren ontstaan binnen het beheergebied van het waterschap.</p> <p>Beide argumenten leiden tot de conclusie dat het onderhoud van watergangen waarvan de maatgevende afvoer niet van overwegend belang is wordt overgedragen aan de eigenaar van de gronden gelegen onder deze watergangen. Het besluit hiertoe is niet in strijd met de rechtszekerheid.</p>
<p>7. De criteria voor het begrip watergang zijn niet duidelijk. Bovendien komt het criterium 20 l/s uit de lucht vallen. Het ontwerpbesluit en onderbouwing is in strijd met artikel 3:3 AwB en artikel 3:46 AwB. De waterschappen hanteren geen eenduidige onderbouwing van het begrip watergangen terwijl deze overal in Nederland hetzelfde zijn. WRIJ behandelt de burgers in Nederland ongelijkwaardig, hetgeen in strijd is met artikel 2:4 van de AwB.</p>	<p>Wat watergangen zijn is gedefinieerd in de reeds vastgestelde Legger Watergangen en Bergingsgebieden waterschap Rijn en IJssel 2012. De watergangen zijn hierin gedefinieerd door een weergave van hun ligging op de leggerkaarten en een weergave van dwarsprofielen.</p> <p>Een combinatie van verschillende overwegingen bepaalt of het onderhoud van een watergang wordt overgedragen aan de onderliggende eigenaar. De maat van 20 l/s is gebruikt als indicatie voor de ligging van het punt vanaf waar wij spreken over een geringe maatgevende afvoer. Aanvullend is gekeken naar de situatie in de praktijk, waarbij ook aspecten betrokken zijn als rijroutes van een onderhoudsploeg, sterke kwel, bijzondere functies in de omgeving, een bijzondere waterhuishoudkundige functie, ontwatering van stedelijk gebied, de constatering van hogere afvoeren en of er sprake is van een maatgevende afvoer die van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging.</p> <p>Door in het gehele beheergebied deze afweging toe te passen ontstaat er gelijkheid binnen het beheergebied. Hierbij is geen sprake van strijdigheid met artikelen uit de Awb die gaan over vooringenomenheid (art. 2.4), de bevoegdheid gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze is verleend (art. 3.3) en een deugdelijke formulering (art. 3.46).</p>
<p>8. Tijdens de overgangsregeling komende de kosten voor het onderhoud bij de indiener te liggen. Dit is in strijd met art 3:4 lid 2 AwB, onrechtmatig en niet acceptabel.</p>	<p>De eigenaar wordt verantwoordelijk voor het onderhoud en de eventuele kosten daarvan. Het waterschap is hiertoe bevoegd. Wij achten het noodzakelijk deze wijziging door te voeren vanwege de argumenten zoals genoemd onder punt 6. Daarom is het waterschap van mening dat er voldaan wordt aan het evenredigheidsbeginsel en is het waterschap van mening dat het besluit rechtmatig is.</p>
<p>9. Kostenbesparing doorvoeren ten koste van een publieke taak is onacceptabel. Dit zou hooguit kunnen bij een wisseling van perceeleigenaar. De nadelige gevolgen zijn onevenredig zwaarder dan het algemeen gediende doel (dat niet duidelijk is gemaakt zie ook 6 en 7)</p>	<p>Het waterschap is bevoegd op grond van art. 78 lid 2 van de Waterschapswet om de onderhoudsplicht bij derden neer te leggen. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.</p>

9a. Als motivatie van het ontwerpbesluit worden in diverse gremia van het WRIJ steeds uiteenlopende redenen aangedragen. Dit is in strijd met artikel 2:4 AwB, artikel 3:2 AwB, artikel 3:46 AwB en met het rechtszekerheidsbeginsel.	Voor het antwoord verwijzen wij naar punt 6.
10. In de voorafgaande belangenafweging is het belang van particulieren niet meegewogen. Over de afwegingen van de lastenverzwaring richting de burgers is geen motivatie terug te vinden in de openbare stukken.	In de belangenafweging is het belang van particulieren meegewogen. Het belangrijkste argument is echter de omvang van de maatgevende afvoer en bij welke omvang er een collectief belang ontstaat dat moet worden gegarandeerd door het onderhoud als waterschap op ons te nemen. Deze belangenafweging staat daarom centraal in de openbare stukken.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 45

Samenvatting	Antwoord
1. In het ontwerpbesluit is niet aangegeven wat onder 'kleine watergangen' wordt verstaan.	De toelichting op de legger vormt een onderdeel van het ontwerpbesluit. In het ontwerpbesluit tot wijziging van deze toelichting is in hoofdstuk 3 beschreven bij welke type watergangen (lees: kleine watergangen) de onderhoudsplicht wordt neergelegd bij de onderliggende eigenaar. Het betreft de volgende tekst: 'De watergangen waarbij de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaar ligt, betreffen watergangen waarvan: - het eigendom van de ondergrond niet bij het waterschap berust en - de maatgevende afvoer niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging en - waarvan het waterschap voornemens is deze in de toekomst niet meer als onderdeel van het watersysteem op te nemen in de legger.'
2. In de gewijzigde Verordening staat dat het waterschap een indicatieve norm hanteert van 20 liter per seconde. Maar dit kan ook 25 liter zijn of 15 in werkelijkheid. Er is niet aangegeven op welke norm het ontwerpbesluit is gebaseerd.	Er is geen sprake van een norm van 20 l/s. Een combinatie van verschillende overwegingen bepaalt of het onderhoud van een watergang wordt overgedragen aan de onderliggende eigenaar. De maat van 20 l/s is gebruikt als indicatie voor de ligging van het punt vanaf waar wij spreken over een geringe maatgevende afvoer. Aanvullend is gekeken naar de situatie in de praktijk, waarbij ook aspecten betrokken zijn als rijroutes van een onderhoudsploeg, sterke kwel, bijzondere functies in de omgeving, een bijzondere waterhuishoudkundige functie, ontwatering van stedelijk gebied, de constatering van hogere afvoeren en of er sprake is van een maatgevende afvoer die van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging.
3. Ter hoogte van de Vrochterdijk, Wiersserbroekweg en de Vordenseweg is er 's winters en in het voorjaar sprake van zeer natte landbouw- en	De toetsing heeft plaatsgevonden aan de hand van de maatgevende afvoer. De grootste afvoer over een periode van 1 a 2 dagen is bepalend voor de maatgevende afvoer. Hierdoor is rekening gehouden met het natte seizoen. Bovendien is voor ieder gebied beoordeeld of er vanuit de praktijkervaringen, in afwijking van de modeluitkomsten, redenen zijn om toch te spreken van een

huispercelen. De werkelijke afvoer in het natte seizoen is niet getoetst.	maatgevende afvoer van een overwegend belang. De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.
4. Het onderhoud wordt voor een beperkte periode neergelegd bij de eigenaren. Niet is aangegeven hoe lang dit is.	De onderhoudsplicht voor onderliggende eigenaren is in het ontwerpbesluit niet gebonden aan een periode. Wel is het voornemen uitgesproken om in de toekomst deze watergangen niet meer op de legger op te nemen. Op de website is aangegeven dat wij voornemens zijn over twee jaar hierover een besluit te nemen.
5. Na de leggerwijziging is er geen instrument om onderhoud af te dwingen. Dit is dus alleen mogelijk via privaatrechtelijke weg. Een basis voor conflicten in de toekomst.	Het verwijderen van watergangen van de legger maakt geen onderdeel uit van het ontwerpbesluit en van deze procedure. Overigens is het juist dat partijen, indien de watergangen niet meer op de legger staan, elkaar zonodig via de privaatrechtelijke weg op het onderhoud kunnen aanspreken.
6. Als de duiker aan de Vordenseweg van de legger gehaald wordt is er geen instrument om de gemeente aan te spreken op het onderhoud.	Ten aanzien van de onderhoudsplicht van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit.
7. Niet is aangegeven wat onder gewoon en buitengewoon onderhoud wordt verstaan, of achterstallig onderhoud wordt uitgevoerd en door eigenaren getoetst mag worden voordat de overdracht plaatsvindt.	Artikel 2.7, 2.8 en 2.9 van de Keur geven aan wat onder het onderhoud van een watergang verstaan wordt. Artikel 4.2 van de legger voegt daaraan toe wat onder buitengewoon onderhoud wordt verstaan. Dit betreft het op profiel houden van de watergang wanneer deze niet meer voldoet aan de geldende functies, doelstellingen en normen. De onderhoudsplichtige van de kleine watergangen is alleen verantwoordelijk voor het gewoon onderhoud. Ten aanzien van het over te dragen gewoon onderhoud is er geen sprake van achterstallig onderhoud.
8. Na het afvoeren van de legger kunnen eigenaren niet gedwongen worden om de watergangen te onderhouden. Men kan zelfs deze watergangen dempen of slecht onderhouden. Dat leidt in het gebied van de indiener tot problemen.	Het verwijderen van watergangen van de legger maakt geen onderdeel uit van het ontwerpbesluit en van deze procedure. Partijen kunnen elkaar, indien nodig, via privaatrechtelijke weg op het onderhoud of behoud van een watergang aanspreken.
9. Het dempen van watergangen, na afstoting, leidt ertoe dat afwatering onmogelijk wordt, doordat de Keur drainering verbied.	Zie het antwoord onder punt 8.
10 + 11. De onderhoudsplicht leidt tot hogere kosten voor de burger voor onderhoud en het afsluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten terwijl tevens de waterschapsheffing wordt verhoogd.	Doordat wij de onderhoudsplicht bij de eigenaar leggen kunnen de kosten voor de indiener inderdaad toenemen. Of de indiener een onderlinge samenwerking via privaatrechtelijke overeenkomsten wilt vastleggen is aan de indiener zelf. Het waterschap acht het echter noodzakelijk deze onderhoudsplicht bij de indiener te leggen vanwege: - uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied; - meer verantwoordelijkheid voor eigenaren/gebruikers voor het onderhoud van watergangen die van beperkt belang zijn; - het beperken van de kosten.
12. Het ontwerpbesluit lijkt	Het ontwerpbesluit heeft geen enkele relatie met

<p>onderdeel te zijn van een scenario waarin de (economische) belangen van inwoners ondergeschikt zijn aan het streven naar meer natte landnatuur zoals blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleidsopgave Waterbeheerplan 2016-2021, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 03-11-2015. Onderdeel hiervan is "voldoende water". - Programmering Watersysteem SO2015-2025. Hierin o.a. <ul style="list-style-type: none"> o Gebiedsproces Baakse Beek waarin sprake is van te weinig water in de Baakse Beek, antiverdrogingsmaatregelen; o Verkenning Peiloptimalisatie natuurgebied Hagenbeek, antiverdrogingsmaatregelen; o Verkenning Klimaatmaatregelen Waterschap. Pilotonderzoek in het kader van hydrologisch herstel en antiverdrogingsmaatregelen o Deelprogramma 4GGOR en antiverdroging (TOP), uitvoering antiverdroging (nog vast te stellen). <p>Deze plannen zijn nooit met bewoners besproken en alleen modelmatig bekeken zonder in het gebied de werkelijke situatie erbij te betrekken.</p>	<p>antiverdrogingsbeleid of met de ontwikkeling van natte natuur. Het ontwerpbesluit heeft uitsluitend tot doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied; - meer verantwoordelijkheid voor eigenaren/gebruikers voor het onderhoud van watergangen die van beperkt belang zijn; - het beperken van de kosten.
---	---

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 46

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van kleine watergangen. Het onderhoud zou indiener jaarlijks ca. € 500,- kosten.	Dat het uitvoeren van het onderhoud de indiener geld of inspanning kost is inderdaad een gevolg van het besluit dat voor de indiener nadelig is. Er zijn echter ook vergelijkbare situatie in het beheergebied waar het onderhoud reeds jaren door de onderliggende eigenaar wordt verricht. Wij achten het van belang hierin één lijn te trekken.
2. De sloten waar het om gaat zijn in het verleden gegraven om de hele buurt te ontlasten.	Voor het ontlasten van de buurt van een teveel aan water hebben de watergangen wellicht een belangrijke functie. Toch zijn de watergangen in onze visie lokaal van belang en maken zij vanwege de geringe maatgevende afvoer geen deel uit van het bovenlokale watersysteem. Elders binnen het beheergebied zijn de eigenaren van de gronden gelegen onder de kleine watergangen al langer verantwoordelijk voor het onderhoud.
3. De kosten legt het waterschap in andermans handen en verder kijkt ze er niet meer naar om. Ik ben heel benieuwd hoe jullie fase twee willen doen! (Waterschap sloten in eigendom afsluiten).	In overleg met LTO heeft het waterschap juist besloten tot een zorgvuldige en geleidelijke overgang. Hoewel het onderhoud wordt overgedragen, blijven de watergangen nog op de legger staan. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergangen op de legger staan de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd. Na deze evaluatie zal besluitvorming plaatsvinden over het al/niet afvoeren van deze watergangen van de legger.
4. Het waterschap wil alles het zelfde laten verlopen in heel het gebied. Maar het is gewoon een bezuinigingsmaatregel. Terwijl er voor een hoop andere dingen die niet de kerntaak (overtollig water afvoeren) betreffen geld zat is.	Het besluit wordt genomen om te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied. Tevens speelt inderdaad mee dat het waterschap vanwege de kosten verplicht is zorgvuldig af te wegen op welke watergangen zij haar aandacht richt. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Hiermee tasten wij onze kerntaak niet aan, maar maken wij onderscheid tussen de locaties waar de kerntaak door het waterschap zelf moet worden uitgevoerd en waar derden als onderhoudsplichtigen kunnen worden aangewezen. Overigens is onze kerntaak breed en hoort daar het bevorderen van natuurwaarden in en om het water evenzeer bij.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 47

Samenvatting	Antwoord
Indiener is van mening dat het onderhoud van twee aangrenzende watergangen door het waterschap gedaan moet worden. Als dit wordt overgedragen is de verwachting dat twee aangrenzende eigenaren het onderhoud niet zullen verrichten. Van één andere watergang kan indiener het onderhoud zelf doen.	Iedere eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergangen, is verplicht om het onderhoud daarvan te verzorgen. Dat geldt ook voor de twee aangrenzende eigenaren. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 48

Samenvatting	Antwoord
Indiener hoopt dat het waterschap het onderhoud blijft doen. Met de ruilverkaveling Duiven is deze watergang verlegd en zo diep gelegd dat er altijd water in zou staan (peil Duivense Wetering / Wijde Wetering). Het gevolg is dat de watergang een ideale bodem is voor wilgenopslag.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. De wilgenopslag kan niet worden meegewogen bij de keuze het onderhoud aan de onderliggende eigenaren over te dragen.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 49

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiërs maken bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud. Hun zorg is het beschermen van woningen tegen extra water als gevolg van het vasthouden van water en het verhogen van het waterpeil bij Hackfort en Suideras. Watergang 'Kornegoor' is daarbij essentieel. Door een aanpassing van de legger die nog niet zichtbaar is, wordt het deel van de watergang dat wordt overgedragen juist heel belangrijk. In de huidige situatie zijn er al vochtproblemen.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden voldoende afvoer heeft om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang gewijzigd.</p>

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergang LV80920021 bij het waterschap te houden.

Zienswijze 50

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiëner is er voorstander van het onderhoud van kleine watergangen niet over te dragen. De kosten zouden bij een kleine groep eigenaren binnen het waterschapsgebied komen te liggen, terwijl zij ook de zorg dragen voor achterliggende eigenaren.</p>	<p>De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Daar kunnen ook achterliggende eigenaren profijt bij hebben. In de praktijk is dit een gering aantal. Dit besluit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.</p>
<p>2. De Keur biedt een instrument om nalatige eigenaren te dwingen het onderhoud goed uit te voeren in een korte periode, bijv. bij wateroverlast. Privaatrechtelijk is dat een lang traject.</p>	<p>De watergang staat nog op de legger. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 51

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van twee watergangen langs zijn perceel omdat het gebied te nat is en de sloot mogelijk meer afvoert dan 20 l/s. Bovendien is de grondslag klei en betreft het een laag perceel.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.
Ook de naastgelegen eigenaar heeft moeite met de overdracht.	Ter kennisgeving aangenomen.
De waterschapsbelastingen gaan omhoog en indiener heeft meer werk aan het onderhoud.	Om verhogingen van de waterschapsbelasting zoveel mogelijk te beperken is het van belang dat het waterschap zorgvuldig afweegt op welke watergangen zij haar aandacht richt. Het onderhoud van kleine watergangen wordt daarbij niet meer gezien als de juiste keuze. Elders in het land en binnen het beheergebied is het reeds langer de praktijk dat de eigenaar van de gronden gelegen onder de kleine watergangen het onderhoud van die watergang verricht. Met dit besluit brengen wij uniformiteit aan in de onderhoudsplicht binnen het beheergebied.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 52

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener reageert op de brief van 13 september 2016 waarin wordt aangekondigd dat hij een watergang langs zijn perceel moet gaan onderhouden. Jarenlang werd de sloot niet schoongehouden. In 2015 heeft een medewerker van de provincie aangegeven dat zij verantwoordelijk zijn en sindsdien wordt de sloot door hen onderhouden. Indiener heeft elke jaar een conflict met het waterschap gehad over het slechte onderhoud. Toch moest indiener gewoon waterschapsbelasting betalen. Hoe kan het dat de sloot die door hem en later door de provincie werd onderhouden onder het waterschap valt.	De toegezonden brief van 13 september 2016 betrof een informatieve brief tijdens de voorbereidingsfase. Voor de zekerheid hebben wij daarbij iedereen in de directe omgeving (circa 10 m uit het hart van de watergang) van een watergang aangeschreven, om te voorkomen dat er per abuis inwoners geen informatie zouden ontvangen. Volgens het ontwerpbesluit zijn alleen eigenaren van de gronden gelegen onder de aangewezen watergangen onderhoudsplichtig. Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indiener maar op het eigendom van de provincie. De provincie zal in dat geval verantwoordelijk worden voor het onderhoud. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom. In het verleden was het waterschap verantwoordelijk voor het onderhoud. De indiener stelt dat hij het onderhoud jarenlang heeft verricht. Een vergoeding voor dergelijke diensten in de vorm van een verlaging van de waterschapslasten is niet mogelijk.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 53

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van een watergang op zijn perceel. Deze sloot is niet alleen van belang voor de indiener, maar ook voor anderen, zelfs aan de overkant van de weg.	Hoewel meerdere eigenaren belang bij de watergang hebben, zijn deze watergangen in onze visie lokaal van belang en maken zij vanwege de geringe maatgevende afvoer geen deel uit van het bovenlokale watersysteem. Van dergelijke watergangen dragen wij het onderhoud over aan de onderliggende eigenaren om te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.
2. De sloot ontwatert een veel groter gebied dan 20 ha, namelijk wel 30 ha.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 54

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener dient een zienswijze in om een watergang opgenomen te krijgen op de legger. Deze watergang is in het verleden door het waterschap uitgediept zodat het water uit een nieuwe drainage weg kon lopen. Sinds enkele jaren is de watergang in beheer bij de gemeente, die onvoldoende onderhoud verricht.	De watergang waarop de zienswijze betrekking heeft staat niet op de legger. De zienswijze heeft daarom geen betrekking op het besluit ten aanzien van de overdracht van het onderhoud van kleine watergangen aan onderliggende eigenaren. Indien het onderhoud van derden leidt tot problemen op het terrein van de indiener, dan dienen deze derden hierop aangesproken te worden.
Achter de watergang die indiener graag op de legger wil hebben opgenomen ligt een gebied van 20 ha en er ligt drainage van diverse eigenaren en verharding door een parkeerplaats. De afvoer is meer dan 20 l/s.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 55

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt zich grote zorgen over de overdracht van het onderhoud van een watergang, aangezien een deel van de sloot door particulieren moet worden onderhouden en mensen die geen enkel belang hebben bij het onderhoud.	Ook voor particulieren geldt ongeacht het belang dat zij bij een watergang hebben, dat zij als onderhoudsplichtige het onderhoud op een dusdanige wijze moeten uitvoeren dat dit voor aangrenzende of bovenstrooms gelegen percelen niet tot problemen leidt. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.
2. De percelen liggen tegen het Twentekanaal waar veel kweldruk is. In de winter als het vriest komt er nooit geen ijs op het water omdat er altijd door de kwel voldoende stroming is.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat lokale omstandigheden tot een hogere maatgevende afvoer leiden en daarom de watergang door het waterschap onderhouden dient te worden. Het besluit wordt voor deze watergang gewijzigd
3. De gronden vernatten en worden minder waard. Kan de schade op het waterschap worden verhaald?	Met het onderhavige besluit zal de onderhoudsplicht voor de aangewezen watergangen door een ander worden uitgevoerd. Het onderhoud dient wel dusdanig te worden uitgevoerd dat er geen verandering optreedt in het risico op wateroverlast. Zie tevens het antwoord onder punt 1.

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergangen LV84620022 en LV84620021 bij het waterschap te houden.

Zienswijze 56

Samenvatting	Antwoord
1. Indieneren maken bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van de watergang. De sloot is essentieel voor de waterafvoer van de grachten rondom de Cloese, huize Diepenbroeck en een bosperceel en landbouwgrond ten noordwesten van de Keppellaan. De grachten hebben een waterinlaat vanaf de Berkel en via duikers komt het water in de sloot langs de Keppellaan. Vanaf hier gaat het water naar het Twentekanaal. Indieneren zijn van mening dat deze sloot meer dan 20 liter per seconde afvoert en van algemeen belang is.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang van overwegend belang voor de aan- en afvoer van water en waterberging en daarom door het waterschap moet worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang gewijzigd.

Deze zienswijze geeft aanleiding om het besluit te wijzigen door de onderhoudsplicht van watergang LV84480029 bij het waterschap te leggen.

Zienswijze 57

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van twee watergangen aan de onderliggende eigenaar.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 58

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener is het pertinent oneens met het overdragen van de onderhoudsplicht van kleine watergangen. Het waterschap heeft als primaire taak het onderhouden van dijken en watergangen om wateroverlast te voorkomen en heeft regels gesteld om dit uit te kunnen voeren. Het is een besparing ter grote van maar 1-2% van het totale waterschapsbudget. Besparingen kunnen beter en makkelijker plaats vinden door te snijden in het ambtenarenapparaat en natuurprojecten.	Voor alle taken van het waterschap geldt dat zorgvuldig moet worden afgewogen waar de inzet van de middelen van het waterschap noodzakelijk is. Daarbij is niet alleen het bewaken van de waterkwantiteit een kerntaak, maar ook het bevorderen van de waterkwaliteit, waaronder de ecologische kwaliteit van het water. Deze beide taken moeten worden bedient en kunnen elkaar niet verdringen. Bovendien zien wij dit besluit niet als een besparing op de kerntaak, maar het zorgvuldig bepalen waar onze inzet met het oog op de kerntaak het meest noodzakelijk is. Belangrijk daarbij is dat het bij kleine watergangen ontbreekt aan uniformiteit binnen het beheergebied. Wij willen gelijke situaties gelijk behandelen en willen daarom een eenduidige grens stellen welke watergangen door het waterschap worden onderhouden. De personele bezetting wordt zorgvuldig op de omvang van de werkzaamheden afgestemd, zodat ook ten aanzien van dit aspect de financiën zorgvuldig worden ingezet.
2. De voorgestelde maatregel heeft nauwelijks effect op het budget omdat er extra ambtenaren nodig zijn voor controles en het oplossen van geschillen tussen aangelanden en het waterschap en aangelanden onderling.	Bij vergelijkbare watergangen elders binnen ons beheergebied is het reeds de gewoonte dat de onderliggende eigenaar het onderhoud verricht. Met dit besluit wil het waterschap uniformiteit aanbrengen in de onderhoudsplicht binnen het beheergebied. Zoals onder 1 opgenomen wordt dit besluit niet gezien als een besparing op de kerntaak.
3. De informatie op de website, dat de benodigde waterafvoer gegarandeerd blijft en er uniformiteit wordt gerealiseerd is onzin. Het tegenovergestelde gebeurt. In plaats van 1 aannemer die alle watergangen uniform maait, moeten duizenden eigenaren dit gaan doen op hun eigen	Met uniformering wordt bedoeld dat eigenaren van gelijksoortige watergangen in het hele beheergebied op een gelijke manier worden behandeld. Dit doen we door bij watergangen met een vergelijkbare geringe afvoer, de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaar te leggen. Deze uniformiteit is nodig omdat er verschillen zijn ontstaan door het samengaan van verschillende kleine waterschappen. De onderhoudsplichtige moet het onderhoud op een dusdanige wijze uitvoeren dat dit voor aangrenzende of bovenstrooms gelegen percelen niet tot problemen leidt. Bij het constateren van

<p>manier. Of het gebeurt slecht of helemaal niet, zodat de waterafvoer juist niet gegarandeerd wordt.</p>	<p>klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>
<p>4. Dit treft toevallige grondeigenaren en niet alle ingezetenen. Deze eigenaren moeten gecompenseerd worden. Het gaat een klein deel van de ingezetenen aan, maar wel die ingezetenen die veruit het meeste belang hebben namelijk de agrarische sector. Wij kunnen nauwelijks geloven dat LTO achter het voornemen staat.</p>	<p>Dit besluit treft eigenaren van watergangen met een dermate geringe maatgevende afvoer dat deze watergangen een lokale in plaats van een bovenlokale functie vervullen. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Dit is de reden dat het niet alle ingezetenen treft, maar alleen eigenaren van dergelijke watergangen. Overigens dient de eigenaar uitsluitend het gedeelte te onderhouden dat binnen zijn/haar eigendom is gelegen. Er is geen compensatie mogelijk, mede omdat in andere delen van het beheergebied bij vergelijkbare situaties de eigenaren het onderhoud al jaren op eigen kosten verrichten. Wij streven juist naar uniformering door eigenaren van vergelijkbare watergangen gelijk te behandelen. Het agrarische belang is zeker meegewogen, maar naast dit belang, is voor ons bepalend geweest of er sprake is van een lokaal of bovenlokaal belang. Met dit besluit wordt beoogd onze inzet te concentreren op het watersysteem met een bovenlokaal belang. Er is overleg gepleegd met LTO over de toegepaste methode. In overleg met LTO is besloten tot een overgangperiode door nu de onderhoudsplicht over te dragen en over twee jaar, na een evaluatie, te besluiten of de watergangen van de legger kunnen worden afgevoerd.</p>
<p>5. Indieners brengen de kosten in mindering op de waterschapsbelasting.</p>	<p>Wij gaan er vanuit dat de waterschapsbelasting ondanks de wijziging van de onderhoudsplicht wordt voldaan. Een verrekening via de belastingen is niet mogelijk.</p>
<p>6. De watergang langs de Koedijk in Ruurlo moet niet worden aangewezen als kleine watergang. Deze watergang is 20 jaar geleden door WRIJ t.b.v. achterliggende eigenaren aangelegd en dat was akkoord mits WRIJ het onderhoud deed.</p>	<p>Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen. Het waterschap is van mening dat er geen sprake is van een overeenkomst. Wellicht is er verwezen naar het toen geldende beleid van het waterschap dat inhield dat bij leggerwatergangen (waarbij tot 1998 onderscheid is gemaakt tussen A- en B-watergangen) de onderhoudsplicht bij het waterschap rust. Het waterschap is echter bevoegd om haar beleid ten aanzien van de onderhoudsplicht te wijzigen. Deze wijziging is noodzakelijk om te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen het beheergebied en om ons te richten op de watergangen met een bovenlokaal belang. Mocht de indiener nog over schriftelijke stukken beschikken waarin afspraken over het onderhoud zijn gemaakt, dan is het waterschap bereid hierover met de indiener in gesprek te gaan.</p>
<p>7. Het afwateringsgebied is weliswaar 16 i.p.v. 20 ha, maar het zijn de laagste gronden in het Ruurlosebroek waar de ontwateringsbehoefte 1,5x zo groot is als gemiddeld.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.</p>
<p>8. Door de terreinomstandigheden is gespecialiseerd materieel</p>	<p>Het belang van de watergang op basis van de maatgevende afvoer is bepalend voor het feit of het onderhoud door het waterschap moet plaatsvinden. De kosten van het onderhoud,</p>

noodzakelijk dat van ver moet komen, hetgeen zeer kostbaar wordt.	vanwege het al/niet inzetten van gespecialiseerd materieel, spelen in deze afweging geen rol. Op welke manier en met welk materiaal het onderhoud wordt uitgevoerd is aan de keuze van de onderhoudsplichtige.
9. Een aanpassing van de watergang op kosten van het waterschap zou het onderhoud kunnen vereenvoudigen en de waterafvoer kunnen verbeteren. N.B.: De laatste duiker onder de Koedijk ligt te hoog voor een optimale ontwatering.	Vanwege het beperkte belang van deze watergang voor de bovenlokale waterhuishouding draagt het waterschap het onderhoud over aan de eigenaar van de gronden gelegen onder de watergang. Het waterschap zal geen aanpassingen in de watergang doorvoeren. Wensen ten aanzien van een aanpassing van een duiker kunnen niet in het kader van deze procedure worden behandeld. Indiener wordt geadviseerd hiervan afzonderlijk melding te doen bij onze onderhoudsdienst.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 59

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van kleine watergangen. De heffing van het waterschap is de afgelopen jaren hoger geworden door de gewijzigde waardering van wegen. De kosten voor het onderhoud van de over te dragen kleine watergangen komen daar nog boven op.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. De wijziging van de onderhoudsplicht staat los van de waardering van wegen.
2. De kosten voor het onderhoud van deze over te dragen kleine watergangen (jaarlijks ca. € 20.000,-) passen niet binnen de begroting en noodzaken om andere activiteiten te laten vallen.	Zie het antwoord onder punt 1. Hoewel het onderhoud van deze watergangen een aanzienlijke kostenpost vormt, kan dit niet het argument zijn om ze door het waterschap te moeten blijven onderhouden. Het belang van de betreffende watergang, blijvend uit de maatgevende afvoer is een factor die in belangrijke mate bepalend is. Helaas kunnen wij niets doen aan het feit dat de indiener beperkt is in de doelen die zij met haar beschikbare middelen kan bedienen.
2a. Gevreesd wordt dat (bij gedeeld eigendom) eigenaren geen goede afspraken zullen maken. Voorlichting is gewenst.	Het waterschap zal zorg dragen voor goede voorlichting. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

<p>3. De indiener merkt op dat het waterschap ook kan bezuinigen door minder te maaien. De overdracht leidt niet tot bezuiniging maar een verschuiving van de overheidslasten. Van permanente lastenverlichting is geen sprake.</p>	<p>Minder maaien is wellicht mogelijk. Dit neemt echter niet weg dat de beperkte maatgevende afvoer het niet noodzakelijk maakt dat het waterschap het onderhoud voor haar rekening blijft nemen. De maaifrequentie is aan de onderhoudsplichtige om te bepalen, zolang er maar geen hinder ontstaat voor bovenstrooms gelegen percelen.</p> <p>Inderdaad betreft het ten opzichte van de indiener een verschuiving van overheidslasten. Deze is voor ons onontkoombaar aangezien wij u, als eigenaar van kleine watergangen, gelijk moeten behandelen met andere eigenaren.</p>
<p>4. De extra onderhoudslasten, samen met eerdere verhogingen leiden tot relatief hoge kosten.</p>	<p>Zie het antwoord bij punt 1 en 2.</p>
<p>5. De over te dragen watergangen zijn duur in onderhoud omdat ze jaarlijks gemaaid moeten worden, terwijl dit bij andere sloten die bij indiener in beheer zijn niet zo is.</p>	<p>Zie het antwoord bij punt 2. Wellicht kan de maaifrequentie naar eigen inzicht worden verlaagd, zolang er maar geen hinder ontstaat voor bovenstrooms gelegen percelen.</p>
<p>6. Als de indiener 20 km extra sloten in onderhoud krijgt lijkt het haar reëel de watersysteemheffing behoorlijk te verlagen. Geadviseerd wordt het ontwerpbesluit in te trekken of de indiener financieel te compenseren.</p>	<p>Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Aangezien het waterschap gelijke gevallen gelijk wil behandelen zal het waterschap nieuwe onderhoudsplichtigen, net als bestaande onderhoudsplichtigen, geen financiële compensatie geven.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 60

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener brengt als zienswijze naar voren dat het onderhoud van de kleine watergangen leidt tot een laat aangekondigde kostenpost. De kosten hangen samen met een nadere identificatie van watergangen, het bepalen van een efficiënt onderhoudsregime, afstemming met particuliere eigenaren, inpassing in het beheersysteem. Voor deze kosten is in 2017 geen budget gereserveerd. Gevraagd wordt een bedrag van 6.900 over te maken.</p>	<p>Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Hoewel het onderhoud van deze watergangen een aanzienlijke kostenpost vormt, is dit niet een argument om deze watergangen door het waterschap te blijven onderhouden. Aangezien het waterschap gelijke gevallen gelijk wil behandelen zal het waterschap nieuwe onderhoudsplichtigen, net als bestaande onderhoudsplichtigen, geen financiële compensatie geven.</p>

<p>2. Er van uitgaande dat de onderhoudskosten gedekt worden uit de watersysteemheffing ligt het voor de hand dat het tarief van de heffing lager wordt. Hoe hoog gaat de daling worden?</p>	<p>Zie het antwoord onder 1. Het waterschap is verplicht zorgvuldig af te wegen op welke watergangen zij haar aandacht richt. In onze visie moeten wij onze middelen vooral inzetten voor het bovenlokale watersysteem. Het betreft dus het stellen van prioriteiten. Een verlaging van de heffing is niet aan de orde.</p>
<p>3. Voldoet de overdracht aan het Bestuursakkoord Water? Daarin wordt uitgegaan van samenwerking tussen alle betrokkenen met als doel het realiseren van minder-meerkosten in zijn geheel voor de burgers.</p>	<p>De overdracht van de verantwoordelijkheid van het onderhoud staat samenwerking bij de uitvoering van het onderhoud niet in de weg. Wij achten het echter van belang om gelijke situaties gelijk te behandelen en daarom net als elders in ons beheergebied, eigenaren verantwoordelijk te stellen voor het onderhoud als het kleine watergangen betreft.</p>
<p>4. De periode van terinzagelegging van 30 november 2016 - 11 januari 2017 vindt indiener ongunstig gekozen. Doordat de kerstvakantie binnen deze periode valt wordt de reactietermijn zeker met 2 weken verkort. Dit geldt zo mogelijk nog meer voor particulieren.</p>	<p>De terinzagelegging duurde 6 weken, conform de wettelijke voorgeschreven termijn. Aanvullend op de wettelijke bekendmaking van de terinzagelegging via het Waterschapsblad, hebben wij alle eigenaren in het voortraject persoonlijk aangeschreven. Ook zijn meerdere informatieavonden gehouden. Deze zijn aangekondigd middels advertenties in huis aan huis bladen, via de website en social media. Bovendien is er tijdens de inspraakprocedure een inloopdag georganiseerd en hebben de stukken ook analoog ter visie gelegen. Wij gaan er vanuit dat wij de indiener en particulieren hiermee ruimschoots mogelijkheden hebben geboden om kennis van het ontwerpbesluit te nemen en om de gevolgen voor zijn/haar situatie binnen de periode van terinzagelegging te kunnen beoordelen.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 61

Samenvatting	Antwoord
<p>Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van kleine watergangen. De twee watergangen die aan zijn percelen grenzen voeren weldegelijk minimaal 20 l/s af, waardoor het waterschap verantwoordelijk blijft.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 62

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener maakt bezwaar omdat het besluit voor het waterschap weliswaar leidt tot een verlaging in de kosten, maar voor de indieners leiden tot een stijging van de onderhoudskosten terwijl de waterschapslasten gelijk blijven. Deze situatie is zonder financiële compensatie niet acceptabel.</p>	<p>De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Aangezien het waterschap gelijke gevallen gelijk wil behandelen zal het waterschap nieuwe onderhoudsplichtigen, net als bestaande onderhoudsplichtigen, geen financiële compensatie geven.</p>
<p>2. Er is sprake van willekeur. In Aalten is het slechts een klein deel van de watergang en bovendien nooit gemeten. In andere regio's van het waterschap zijn watergangen geheel niet overgeheveld naar eigenaren ondanks dat deze aan de criteria voldoen.</p>	<p>In plaats van willekeur, brengt het waterschap nu uniformiteit aan. Er waren door het samengaan van kleinere waterschappen in het verleden onlogische verschillen ontstaan. Met dit besluit worden juist in het gehele beheergebied dezelfde uitgangspunten gebruikt om te beslissen wie als onderhoudsplichtige wordt aangewezen. Daarbij wordt niet in het veld gemeten, maar vinden inschattingen plaats op basis van modelstudies aangevuld met praktijkervaringen.</p>
<p>3. Gezien de klimaatverandering zal het natter worden. Onderhoud, ook van de minder grote watergangen, zal steeds essentiëler en intensiever worden. Het is onlogisch om in deze tijd het onderhoud af te staan aan individuen met een minimale controle, waardoor u het risico op wateroverlast vergroot en het beheer niet voldoende kunt waarborgen in de toekomst. Het overdragen van kosten aan een klein aantal individuen staat dan ook geenszins in verhouding tot de directe negatieve effecten die de maatregel met zich mee kan brengen voor een groot aantal belanghebbenden.</p>	<p>Klimaatverandering leidt inderdaad tot veranderingen in het beheer en onderhoud door het waterschap en een verhoging van de kosten. Dit vormt voor het waterschap een extra reden om zorgvuldig te bepalen naar welke watergangen de aandacht uit gaat. Het waterschap heeft daarbij de afweging gemaakt dat watergangen met een geringe maatgevende afvoer geen onderdeel uitmaken van het bovenlokale watersysteem en dat voor de toekomst het waterschap haar verantwoordelijkheid voor de watergangen met een lokaal belang afbouwt. Zolang de watergangen op de legger staan is het verplicht dusdanig onderhoud uit te voeren dat er geen problemen ontstaan voor aangrenzende of bovenstrooms gelegen percelen.</p>

<p>4. Bij het uniformeren van het onderhoud vergeet het waterschap dat ook de financiën conform het evenredigheidsbeginsel moeten worden overgeheveld. Uniformering van uw onderhoud zal voor de eigenaren van de nieuw over te dragen watergangen niet in de grondprijs zichtbaar zijn en gecompenseerd worden, waardoor de lasten financieel niet evenredig zijn verdeeld.</p>	<p>Zoals onder punt 1 is toegelicht moet het waterschap zorgvuldig afwegen op welke watergangen wij onze aandacht richten. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Elders binnen het beheergebied is het reeds langer de praktijk dat de eigenaar van de gronden gelegen onder de kleine watergangen het onderhoud van die watergang verricht zonder daarvoor een financiële compensatie te ontvangen. Een financiële compensatie zou daarom leiden tot rechtsongelijkheid met eigenaren die het onderhoud reeds lang zelf verrichten.</p>
<p>5. Uit het schrijven van het waterschap van 13/9/2016 wordt niet duidelijk waarom het onderhoud wordt afgestoten, behoudens de uniformering van onderhoud. Er staan geen positieve effecten beschreven en er zullen vooral nadelige effecten ontstaan.</p>	<p>De achtergrond van het ontwerpbesluit vatten wij hieronder nog kort samen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied; - meer verantwoordelijkheid voor eigenaren/gebruikers voor het onderhoud van watergangen die van beperkt belang zijn; - het beperken van de kosten. <p>Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 63

Samenvatting	Antwoord
<p>Indieners maken bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van kleine watergangen grenzend aan hun percelen. De grond waar de watergang overheen stroomt is volledig in eigendom bij de overheid. Wij zijn dus niet en ook niet gedeeltelijk eigenaar van de grond waar de watergang over heen stroomt. Wij gaan deze watergangen grenzend aan onze percelen niet onderhouden.</p>	<p>De onderhoudsplicht voor de aangewezen watergangen komt bij de eigenaren van de gronden gelegen onder deze watergangen te liggen. Voor zover de aangewezen watergang slechts voor een gedeelte op het eigendom van indieners ligt, geldt dat de onderhoudsplicht voor de watergang alleen voor het gedeelte van de watergang dat op zijn eigendom ligt.</p> <p>Op grond van de informatie waarover het waterschap beschikt blijkt dat de watergang niet is gelegen op het eigendom van de indieners. De notariële eigendomsacte van de indiener zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom. Daar waar het waarschijnlijk wel het eigendom betreft van de indieners betreft het een duiker, waarvoor met dit besluit geen wijziging optreedt in de onderhoudsplicht.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 64

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar omdat de boeren het waterschap mede hebben opgericht om de sloten schoon te houden en het water af te voeren. Wij hebben tegen de lasten nooit bezwaar gemaakt. De lasten zijn de laatste jaren zeer sterk gestegen (ongeveer 20%). Voor dit geld moet het waterschap de sloten zeker blijven onderhouden.	De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Met het verleggen van de onderhoudsplicht tasten wij onze kerntaak niet aan, maar maken wij onderscheid tussen de locaties waar de kerntaak door het waterschap worden uitgevoerd en waar een verantwoordelijkheid van eigenaren kan worden gevraagd. Tevens willen wij met deze aanpak verhogingen van de waterschapsbelasting zoveel mogelijk beperken.
Indiener verwacht problemen in het overleg met de burens (particulier). Het waterschap is een onafhankelijke partij en kan de sloot "ongevraagd" schoon maken.	Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 65

Samenvatting	Antwoord
Indieners maken bezwaar tegen de overdracht van het onderhoud van kleine watergangen. Dit is de enige belangrijke taak van het waterschap, samen met de grotere watergangen. Terwijl er wel ieder jaar een verhoging plaats vind van de jaarlijkse kosten.	Het besluit wordt genomen om te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen het gehele beheergebied en om ons te richten op de watergangen met een bovenlokale belang. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Met het verleggen van de onderhoudsplicht tasten wij onze kerntaak niet aan, maar onderscheiden wij waar inzet van het waterschap noodzakelijk is om de kerntaak uit te voeren en waar een verantwoordelijkheid van eigenaren kan worden gevraagd. Tevens willen wij met deze aanpak verhogingen van de waterschapsbelasting zoveel mogelijk beperken.
Daarnaast kan het zo zijn dat de afwatering van ons land door de aanliggende eigenaar bijgehouden moet worden. Het waterschap kan zelf wel bedenken dat dit tot spanningen kan leiden.	Inderdaad kan het zijn dat derden, die de onderliggende eigenaar zijn van een watergang, deze watergang moeten onderhouden die voor het perceel van indiener van belang is. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 66

Samenvatting	Antwoord
<p>Momenteel wordt het onderhoud door het waterschap geregeld en de kosten worden via heffingen verdeeld over de belanghebbenden. Volgens indiener is dit een eerlijke methode en daarom wordt bezwaar gemaakt tegen de overdracht van de kleine watergangen.</p>	<p>De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.</p>
<p>De kosten voor onderhoud zullen voor rekening van de indiener komen. De perceelseigenaren aan de andere zijde zullen geen belang hebben bij goed onderhoud aangezien zij hoger gelegen percelen bezitten. Deels zijn dit particulieren die niet afhankelijk zijn van een goed watermanagement voor het opbrengend vermogen van hun percelen en daarmee voor hun inkomen.</p>	<p>Iedere eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud van de daarop gelegen watergang te verzorgen. Het belang van de eigenaar bij deze watergang speelt daarin geen rol. Bepalend voor de wijze waarop de benedenstrooms gelegen eigenaren het onderhoud moeten uitvoeren is, dat dit voor degene bovenstrooms niet tot problemen mag leiden. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>
<p>Indiener ziet de overdracht als een verkapte verhoging van de waterschapslasten. Ook ziet indiener geen compensatie terug in het verlagen van de waterschapsbelastingen. Het is voordeliger, efficiënter en effectiever om dit onderhoud gezamenlijk aan te besteden aan een partij die kennis heeft van deze werkzaamheden.</p>	<p>Zoals onder punt 1 toegelicht hangt het overdragen van de onderhoudsplicht samen met het streven naar uniformering van de onderhoudsplicht binnen het beheergebied en het zorgvuldig bepalen van de watergangen waar wij onze aandacht op moeten richten.</p> <p>Het financieren van het onderhoud van kleine watergangen uit publieke middelen of het bieden van een financiële compensatie leidt niet tot de gewenste uniformiteit in de onderhoudsplicht. Wellicht kan het waterschap het onderhoud goedkoper uitbesteden dan een particulier. De kosten bepalen echter niet of het onderhouden van een watergang een overheidstaak is. Bepalend voor de vraag of het waterschap het onderhoud moet uitvoeren is of de watergangen onderdeel vormen van het bovenlokale watersysteem.</p>
<p>Indiener is van mening dat het groot onderhoud eerst moet plaats vinden alvorens er een eventuele overdracht van onderhoud plaats vindt, zodat de overdracht ook soepeler kan verlopen.</p>	<p>Met dit besluit wijzigt er niets ten aanzien van het onderhouden van het profiel van de watergang. Het waterschap is van mening dat de watergang met het huidige profiel aan zijn functie kan voldoen en dat er daarom op dit moment geen buitengewoon onderhoud (door indiener groot onderhoud genoemd) noodzakelijk is. Het profiel van de watergang vormt bovendien geen belemmering voor de onderhoudsplichtige om het gewoon onderhoud uit te kunnen voeren.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 67

Samenvatting	Antwoord
Indiener is het niet eens met het besluit omdat de afvoer van de watergang groter is dan 20 l/s. Dit komt door een groter afwaterend oppervlak en door de aanwezigheid van een verhard oppervlak van 1,5 ha. De afvoer is hierdoor sneller en het debiet groter.	De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 68

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener is het niet eens met het genomen besluit. Indiener is niet door het waterschap aangeschreven over de wijziging (indiener is 'aanliggend' aan de kopse kant van een kleine watergang).</p>	<p>De informatieve brief die tijdens de voorbereiding van dit besluit is verzonden is inderdaad niet aan indiener toegezonden. Wij hebben ervoor gekozen deze brief te sturen aan de onderliggende eigenaren aan wie de onderhoudsplicht wordt overgedragen. Via andere informatiekanalen is breed bekend gemaakt dat wij voornemens waren de onderhoudsplicht over te dragen. Er zijn meerdere informatieavonden gehouden. Deze zijn aangekondigd middels advertenties in huis aan huis bladen, via de website en social media. Bovendien is er tijdens de inspraakprocedure een inloopdag georganiseerd en hebben de stukken ook analoog ter visie gelegen. Wij gaan er vanuit dat wij de indiener hiermee ruimschoots mogelijkheden hebben geboden om kennis van het ontwerpbesluit te nemen en om de gevolgen voor zijn/haar situatie te kunnen beoordelen.</p>
<p>2. De percelen van de indiener zijn aan hen toegewezen in het kader van de ruilverkaveling Aalten. De ruilverkavelingscommissie heeft zorggedragen voor het draineren van deze oorspronkelijk natte percelen. De drainagebuizen lozen het water, zomer en winter door, op de watergang, waarvan het onderhoud wordt overdragen aan aanliggende eigenaren. Indiener wil afvoorzekerheid.</p>	<p>Iedere eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud van de daarop gelegen watergang te verzorgen. Het belang van de eigenaar bij deze watergang speelt daarin geen rol. Bepalend voor de wijze waarop de benedenstrooms gelegen eigenaren het onderhoud moeten uitvoeren is, dat dit voor degene bovenstrooms niet tot problemen mag leiden. Op deze manier blijft er sprake van afvoorzekerheid, ook als indiener afhankelijk is van het onderhoud door derden.</p>
<p>3. Door het besluit is indiener opeens afhankelijk van de goodwill van de aanliggende particuliere eigenaren en of zij bereid zijn om deze watergang te onderhouden, mede ook en vooral in het belang van het perceel van de indiener. Het waterschap kan inschatten wat dit aan gedoe op zal leveren.</p>	<p>Inderdaad ontstaat er een verantwoordelijkheid bij onderliggende eigenaren om watergangen met een lokaal belang te onderhouden, die wellicht voor derden van belang zijn. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>
<p>4. Wanneer indiener met de toedeling van de ruilverkaveling had geweten dat in 2016 dit besluit zou worden genomen, dan had indiener de betreffende percelen niet geaccepteerd. Thans is indiener door dit besluit onzeker en afhankelijk van particulieren.</p>	<p>Wij nemen kennis van het standpunt van de indiener maar achten deze uniformering in het beleid ten aanzien van de onderhoudsplicht noodzakelijk. Zie tevens het antwoord onder punt 3.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 69

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Voor zover bekend bij de indiener is, in het kader van het toedelingsplan 'ruilverkaveling Aalten' toegezegd, dat het onderhoud van de aangeduide sloten voor het Waterschap is en blijft.</p>	<p>Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen. Het waterschap is van mening dat er geen sprake is geweest van een toezegging. Wellicht is er destijds verwezen naar het toen geldende beleid van het waterschap dat inhield dat bij leggerwatergangen de onderhoudsplicht bij het waterschap rust. Het waterschap is echter bevoegd om haar beleid ten aanzien van de onderhoudsplicht te wijzigen. Deze wijziging is noodzakelijk om te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen het beheergebied en om ons te richten op de watergangen met een bovenlokaal belang.</p> <p>Mocht de indiener nog over schriftelijke stukken beschikken waarin afspraken over het onderhoud zijn gemaakt, dan is het waterschap bereid hierover met de indiener in gesprek te gaan.</p>
<p>2. Eén van de over te dragen watergangen is grotendeels eigendom van Staatsbosbeheer. De indiener heeft de ervaring dat dit een lastige organisatie is om eenvoudig, op een simpele wijze, afspraken mee te (gaan) maken. Aangezien SBB ook (min of meer ?) een overheidsorganisatie is, net als het WRIJ, lijkt het indiener niet zinvol dat hij door het besluit mogelijk van het kastje naar de muur gestuurd gaat worden.</p>	<p>Iedere eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud van de daarop gelegen watergang te verzorgen. Het belang van de eigenaar bij de watergang speelt daarin geen rol. Bepalend voor de wijze waarop de benedenstrooms gelegen eigenaren het onderhoud moeten uitvoeren is, dat dit voor aangrenzende of bovenstrooms gelegen percelen niet tot problemen mag leiden. Aan dit criterium zal ook Staatsbosbeheer moeten voldoen.</p>
<p>3. Wanneer bij de toedeling van de ruilverkaveling bekend was geweest dat het waterschap in 2016 dit besluit zou nemen, dan zou ongetwijfeld het onderhoud en de daarmee verbonden kosten een belangrijk item geworden zijn. Immers, het gaat hier om een flinke lengte watergang, die ook nog eens lastig te onderhouden is. Als toen bekend was geweest welke kosten thans voor rekening van aanliggende eigenaren zouden komen, dan had dit zeker parten gespeeld in de voortgang van het toedelingsproces.</p>	<p>Wij nemen kennis van het standpunt van de indiener. Wij achten de uniformering in het beleid ten aanzien van de onderhoudsplicht noodzakelijk. Het waterschap moet zorgvuldig bepalen op welke watergangen zij haar aandacht richt. De watergangen met een geringe maatgevende afvoer hebben een lokale, in plaats van een bovenlokale functie. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Daarom dragen wij het onderhoud van deze watergangen, net als elders in het land en in ons beheergebied gebruikelijk is, over aan de onderliggende eigenaren. Dit leidt tot uniformering van de onderhoudsplicht binnen ons beheersgebied. Dat is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiërs maken bezwaar tegen de overdracht van de kleine watergangen rondom hun percelen. Bij de overdracht van het onderhoud aan de kleine watergangen worden indiërs in verhouding tot anderen die aan grotere watergangen wonen, of die niet aan een watergang wonen, op hele hoge extra kosten gejaagd. Het onderhoud van bij elkaar wel ca. 1 km komt nu voor rekening van de indiërs. Terwijl dit meer dan 35 jaar onderhouden is door het waterschap. Het perceel is bij de meeste indiërs door vererving in bezit overgegaan.</p>	<p>Het waterschap heeft een zorgvuldige afweging gemaakt op welke watergangen zij de aandacht richt. Volgens deze afweging moet onze focus liggen op de watergangen die deel uitmaken van het bovenlokale watersysteem en behoren daartoe niet de watergangen met een geringe maatgevende afvoer. Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Voor de indiërs leidt dit wellicht tot extra werkzaamheden en indien deze worden uitbesteed tot extra kosten. De kosten bepalen echter niet of er sprake is van een overheidstaak. Bepalend is of de watergangen een onderdeel vormen van het bovenlokale watersysteem.</p>
<p>2. Indiërs weten niet precies waar de kadastrale grens loopt. Doordat het waterschap de watergang onderhoud is het niet van belang wie de wettige eigenaar is. Voor het bewerken van de grond maakt geen verschil. Echter als het op verdeling van de kosten of werk aankomt wel. Op de kaarten en luchtfoto's van het waterschap is niet op te maken wie de eigenaar van de watergang is. Er zijn grote afwijkingen tussen de luchtfoto en de kadastrale kaart. Het kadaster meldt dat aan de kaart van het waterschap geen rechten kunnen worden ontleend. Het kadaster moet de grenzen uitzetten, dat kost rond de € 1000,- of meer. Het kan niet zo zijn dat het waterschap een (onvolledige) kaart op internet zet en dat de betrokkenen zelf uit moeten zoeken wie de eigenaar van een waterloop is, wat de gevolgen zijn, en ook nog eens voor de kosten moeten opdraaien.</p>	<p>Het waterschap is bevoegd om de onderhoudsplicht aan eigenaren toe te delen. De kadastrale kaart van het waterschap is slechts ter informatie inzichtelijk gemaakt en hieraan kunnen inderdaad geen rechten worden ontleend. De notariële eigendomsacte van de indiërs zelf is bepalend voor de exacte begrenzing van zijn/haar eigendom. De verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van kennis over de begrenzing van het eigendom ligt niet bij het waterschap, maar bij de eigenaar zelf.</p>

<p>3. Verworven rechten bij het samengaan van waterschappen worden zomaar terzijde geschoven. Vroeger is er bij het toenmalige waterschap waarschijnlijk voor betaald om de waterlopen bij ons schoon te houden. En misschien bij de andere waterschappen in de regio niet. Nu wordt alles op één hoop geveegd en komen wij voor in verhouding veel hogere kosten te staan. Dit kan wel neer komen op het 10-voudige van het bedrag dat indieners aan waterschapsbelasting betalen.</p>	<p>De overdracht van de onderhoudsplicht van kleine watergangen houdt verband met de uniformering van de onderhoudsplicht binnen het beheergebied. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Wij vinden het niet acceptabel dat voor gelijksoortige watergangen de ene eigenaar wel verantwoordelijk is voor het onderhoud en de andere niet. Dit leidt voor de indieners tot een wijziging in de onderhoudsplicht. Dat het waterschap het onderhoud heeft verricht is geen verworven recht. Het waterschap is bevoegd om de legger, waarin de onderhoudsplichtigen worden aangewezen, te wijzigen. Zoals onder punt 1 is toegelicht is het niet vanzelfsprekend dat het waterschap het onderhoud moet blijven verrichten omdat met het onderhoud kosten zijn gemoed.</p>
<p>4. Eén van de indieners heeft te maken met 4 burens en de gemeente. De burens hebben verschillende standpunten. Om uniformiteit van onderhoud te houden moet het waterschap de uitvoering op zich blijven nemen. Anders geeft dit in de toekomst problemen in de waterhuishouding. Door klimaatverandering wordt het onderhoud steeds belangrijker en de verantwoording en kosten daarvoor mag men niet bij individuele burgers leggen. Dit dient door een ervaren organisatie als het Waterschap te blijven worden uitgevoerd.</p>	<p>Alle onderhoudsplichtigen zijn ongeacht hun belang verplicht het onderhoud uit te voeren op een dusdanige wijze dat dit voor aangrenzende of bovenstrooms gelegen eigenaren niet tot problemen mag leiden. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd. Met uniformiteit doelen wij niet zozeer op de manier waarop het onderhoud wordt uitgevoerd, maar op een gelijke behandeling van eigenaren met vergelijkbare watergangen binnen het beheergebied. Klimaatverandering leidt inderdaad tot veranderingen in het beheer en onderhoud en een verhoging van de kosten. Dit vormt voor het waterschap een extra reden om zorgvuldig te bepalen op welke watergangen zij de aandacht richt en heeft gekozen de focus te leggen op het bovenlokale watersysteem.</p>
<p>5. Mochten er in de toekomst kosten op de indieners verhaald moeten worden, zal het college eerst moeten aantonen wie de eigenaar van de desbetreffende watergang is.</p>	<p>Het waterschap verwacht dat de onderhoudsplicht wordt nagekomen en dat er geen kosten op de indieners behoeven te worden verhaald. In het geval dat er toch handhavend moet worden opgetreden zijn de notariële eigendomsacta bepalend voor het achterhalen van de eigenaren van de betreffende watergang.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener is het pertinent oneens met het overdragen van de onderhoudsplicht van kleine watergangen. Het waterschap heeft als primaire taak het onderhouden van dijken en watergangen om wateroverlast te voorkomen en heeft regels gesteld om dit uit te kunnen voeren. Het is een besparing ter grote van maar 1-2% van het totale waterschapsbudget. Besparingen kunnen beter en makkelijker plaats vinden door te snijden in het ambtenarenapparaat en natuurprojecten.</p>	<p>Voor alle taken van het waterschap geldt dat zorgvuldig moet worden afgewogen waar de inzet van de middelen van het waterschap noodzakelijk is. Daarbij is niet alleen het bewaken van de waterkwantiteit een kerntaak, maar ook het bevorderen van de waterkwaliteit, waaronder de ecologische kwaliteit van het water. Deze beide taken moeten worden bedient en kunnen elkaar niet verdringen.</p> <p>Bovendien zien wij dit besluit niet als een besparing op de kerntaak, maar het zorgvuldig bepalen waar onze inzet met het oog op de kerntaak het meest noodzakelijk is. Belangrijk daarbij is dat het bij kleine watergangen ontbreekt aan uniformiteit binnen het beheergebied. Wij willen gelijke situaties gelijk behandelen en willen daarom een eenduidige grens stellen welke watergangen door het waterschap worden onderhouden.</p> <p>De personele bezetting wordt zorgvuldig op de omvang van de werkzaamheden afgestemd, zodat ook ten aanzien van dit aspect de financiën zorgvuldig worden ingezet.</p>
<p>2. De voorgestelde maatregel heeft nauwelijks effect op het budget omdat er extra ambtenaren nodig zijn voor controles en het oplossen van geschillen tussen aangelanden en het waterschap en aangelanden onderling.</p>	<p>Bij vergelijkbare watergangen elders binnen ons beheergebied is het reeds de gewoonte dat de onderliggende eigenaar het onderhoud verricht. Ondanks deze eigen verantwoordelijkheid ontvangen wij in die situaties niet meer klachten dan elders. Wij gaan er vanuit dat dit ook zal gelden voor de watergangen waarvan het onderhoud nu wordt overgedragen. Daarom zijn er geen extra ambtenaren voor controles en het oplossen van geschillen noodzakelijk.</p>
<p>3. De informatie op de website, dat de benodigde waterafvoer gegarandeerd blijft en er uniformiteit wordt gerealiseerd is onzin. Het tegenovergestelde gebeurt. In plaats van 1 aannemer die alle watergangen uniform maait, moeten duizenden eigenaren dit gaan doen op hun eigen manier. Of het gebeurt slecht of helemaal niet, zodat de waterafvoer juist niet gegarandeerd wordt.</p>	<p>Met uniformering wordt bedoeld dat eigenaren van gelijksoortige watergangen in het hele beheergebied op een gelijke manier worden behandeld. Dit doen we door overal dezelfde maatgevende afvoer bepalend te laten zijn voor de keuze om het onderhoud door het waterschap of door de eigenaar te laten plaatsvinden. Deze uniformiteit is nodig omdat er verschillen zijn ontstaan door het samengaan van verschillende kleine waterschappen.</p>
<p>4. Dit treft toevallige grondeigenaren en niet alle ingezetenen. Deze eigenaren moeten gecompenseerd worden. Het gaat een klein deel van de ingezetenen aan, maar wel die ingezetenen die veruit het meeste belang hebben namelijk de agrarische sector. Wij kunnen nauwelijks geloven dat LTO achter het voornemen staat.</p>	<p>Dit besluit treft eigenaren van watergangen met een dermate geringe maatgevende afvoer dat deze watergangen een lokale in plaats van een bovenlokale functie vervullen. Daarmee hebben deze watergangen voor het waterschap een te kleine maatschappelijke functie om door ons te worden onderhouden. Dit is de reden dat het niet alle ingezetenen treft, maar alleen eigenaren van dergelijke watergangen. De eigenaar dient uitsluitend het gedeelte te onderhouden dat binnen zijn/haar eigendom is gelegen.</p> <p>Er is geen compensatie mogelijk, mede omdat in andere delen van het beheergebied bij vergelijkbare situaties de eigenaren het onderhoud al jaren op eigen kosten verrichten. Wij streven juist naar uniformering door eigenaren van vergelijkbare watergangen gelijk te behandelen.</p> <p>Het agrarische belang is zeker meegewogen, maar naast dit belang, is voor ons bepalend geweest of er sprake is van een</p>

	<p>lokaal of bovenlokaal belang. Met dit besluit wordt beoogd onze inzet te concentreren op het watersysteem met een bovenlokaal belang.</p> <p>Er is overleg gepleegd met LTO over de toegepaste methode. In overleg met LTO is besloten tot een overgangperiode door nu de onderhoudsplicht over te dragen en over twee jaar, na een evaluatie, te besluiten of de watergangen van de legger kunnen worden afgevoerd.</p>
5. Indieners brengen de kosten in mindering op de waterschapsbelasting.	Een verrekening via de belastingen is niet aan de orde. Indiener zal de waterschapsbelasting moeten voldoen.
6. De watergangen langs de Groenloseweg en Vosheuvel weg in Ruurlo moeten op de legger blijven en niet door eigenaren worden onderhouden. Bij hoog water is de afvoer hier zeker nodig. Indieners mogen niet opdraaien voor het ruimen van sloten met zwerfafval.	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.</p> <p>Wij hebben begrip voor de ergernis van indiener over zwerfafval. Het zwerfafval ligt echter niet binnen het eigendom van het waterschap en daarom kan het waterschap hier niet verantwoordelijk gehouden worden voor het opruimen hiervan.</p>
Het is onverantwoord om de sloten in de toekomst van de legger af te halen omdat het dan een vernatting wordt voor de percelen van de indiener.	<p>Het onderhavige besluit heeft geen betrekking op het verwijderen van de watergangen van de legger, maar over het overdragen van het onderhoud.</p> <p>Iedere eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud van de betreffende watergang te verzorgen. Bepalend voor de wijze waarop de benedenstrooms gelegen eigenaren het onderhoud moeten uitvoeren is, dat dit voor aangrenzende of bovenstrooms gelegen percelen niet tot problemen mag leiden. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 72

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Volgens indiener is het voor de agrarische sector belangrijk om effectief water af te kunnen voeren en vasthouden waar nodig.</p> <p>Het onderhoud van een kleinschaliger agrarisch cultuurlandschap vraagt meer en kostbaarder onderhoud dan dat van een grootschaliger landschap. De agrarische sector wordt dus financieel benadeeld door de meerkosten van het extra onderhoud.</p>	<p>Verschillen in landschapstypen kan tot verschillen in onderhoudskosten leiden. Ook per grondsoort zullen de productieomstandigheden en de beschikbaarheid van water verschillen. Hier heeft het waterschap slechts beperkt invloed op. De kosten voor sommige ingezetenen zullen door de onderhoudsplicht hoger kunnen worden. Voor een deel betreft dit zoals indiener aangeeft agrariërs. Wij hebben bij het onderhavig besluit afgewogen of de kosten voor het onderhoud van de kleine watergangen ten laste moeten blijven komen van alle ingezetenen (inclusief agrariërs) door als waterschap het onderhoud te verrichten, of vanwege de geringe maatgevende afvoer alleen bij de eigenaren van het betreffende gebied. Voor dit laatste is gekozen.</p> <p>Zie tevens de beantwoording bij punt 2 en 4.</p>
<p>2. Indiener begrijpt en onderschrijft het belang van harmonisering van beleid maar heeft zorgen over begrippen als eigen verantwoordelijkheid voor eigenaren/gebruikers en de bijbehorende toename van de kosten voor de agrarische sector.</p>	<p>In reactie op de zorg van indiener kunnen wij melden dat het waterschap, bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd. Voor het aspect van de kosten verwijzen wij naar het antwoord onder punt 1.</p>
<p>3. Indiener waardeert de wijze waarop het waterschap Rijn en IJssel met de brancheorganisatie de beleidsuitgangspunten heeft gedeeld. De drie pilots, waarvan twee landbouwkundig georiënteerd (Lathum en Varsseveld), hebben de knelpunten meer zichtbaar gemaakt.</p>	<p>Wij zijn blij met de uitgesproken waardering voor de werkwijze en voor het feit dat de knelpunten gezamenlijk zijn geïnventariseerd waarna ze door ons zijn opgepakt.</p>
<p>4. Het waterschap is in staat het onderhoud goedkoper en efficiënter uit te voeren dan individuele boeren. Er wordt dus geen maatschappelijke besparing gerealiseerd.</p>	<p>Wellicht kan het waterschap het onderhoud goedkoper uitbesteden dan een particulier. De kosten bepalen echter niet of het onderhouden van een watergang een overheidstaak is. Bepalend voor de vraag of het waterschap het onderhoud moet uitvoeren is of de watergangen onderdeel vormen van het bovenlokale watersysteem.</p> <p>Zoals onder punt 2 beschreven is het behalen van een maatschappelijke besparing niet het centrale doel. De overdracht beoogt het uniformeren van de onderhoudsplicht binnen het beheergebied. Voor deze afweging verwijzen wij naar het antwoord onder punt 2.</p>
<p>5. Het voorgenomen beleid maakt meerdere aanliggende eigenaren verantwoordelijk voor het onderhoud van dezelfde watergang. Iemand kan besluiten een sloot te dempen of te laten dicht groeien. Dat kan leiden tot lastige situaties door verschillende belangen of afspraken die niet worden nagekomen.</p>	<p>Het besluit houdt niet in dat de kleine watergangen nu van de legger worden gehaald. Het dempen of niet-onderhouden van deze watergangen is daarom nu nog niet aan de orde. Wellicht volgt over twee jaar wel een besluit om deze watergangen niet langer op de legger op te nemen.</p> <p>De komende twee jaar zullen we de situatie mede met betrekking tot onenigheid tussen eigenaren zorgvuldig monitoren en evalueren alvorens nieuwe besluiten te nemen.</p>

<p>6. Indiener waardeert de ingestelde overgangperiode. Graag wil zij in overleg met het waterschap over de opzet van de evaluatie in 2019.</p>	<p>Het waterschap zegt toe de brancheorganisatie te betrekken bij de evaluatie in 2019.</p>
<p>7. Indiener verzoekt kritisch te kijken naar de gestelde norm. Moet de maatgevende afvoer van maximaal 20 l/s een harde norm zijn? Er moet ook gekeken worden naar de omstandigheden in het veld, gebiedsspecifieke kenmerken spelen hierbij een rol. Dit gaat naar ons inzicht verder dan alleen analyses van bodem en kwelgebieden.</p>	<p>De maatgevende afvoer van 20 l/s is als indicatie gebruikt. Aanvullend is gekeken naar de situatie in de praktijk, waarbij ook aspecten betrokken zijn als sterke kwel, bijzondere functies in de omgeving, een bijzondere waterhuishoudkundige functie, ontwatering van stedelijk gebied, de constatering van hogere afvoeren en of er sprake is van een maatgevende afvoer die van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging.</p>
<p>8. Indiener verzoekt om daar waar de onderhoudssituatie verandert, in overleg met de aanliggende grondeigenaren te bezien welke gronden van het waterschap evt. ook overgedragen kunnen worden.</p>	<p>Deze aanbeveling nemen wij ter harte. Bezien zal worden welke gronden van het waterschap, waar kleine watergangen zijn gelegen, aan agrariërs ter overname kunnen worden aangeboden.</p>
<p>9. Indiener is van mening dat het waterschap goede mogelijkheden heeft geboden om inzicht te krijgen in de wijzigingen. Indiener heeft aan het waterschap enkele ingewikkelde casussen doorgegeven. Indiener verzoekt het waterschap daarom ook in de toekomst in goed overleg met de eigenaar van de watergang eventuele knelsituaties of onduidelijkheden op te lossen.</p>	<p>Het waterschap zegt toe knelsituaties in goed overleg met eigenaren op te pakken.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 73

Samenvatting	Antwoord
1. Indiener is er voorstander van het onderhoud van kleine watergangen niet over te dragen. De kosten zouden bij een kleine groep eigenaren binnen het waterschapsgebied komen te liggen, terwijl zij ook de zorg dragen voor achterliggende eigenaren.	Dat het uitvoeren van het onderhoud de indiener geld of inspanning kost is inderdaad een gevolg van het besluit dat voor de indiener nadelig is. Er zijn echter ook vergelijkbare situaties in het beheergebied waar het onderhoud reeds jaren door de onderliggende eigenaar wordt verricht. Wij achten het van belang hierin één lijn te trekken.
2. De Keur biedt een instrument om nalatige eigenaren te dwingen het onderhoud goed uit te voeren in een korte periode, bijv. bij wateroverlast. Privaatrechtelijk is dat een lang traject.	De watergang staat nog op de legger. Bij het constateren van klachten als gevolg van gebrekkig onderhoud kan het waterschap zolang de watergang op de legger staat de onderhoudsplichtige eigenaren aanspreken op hun verantwoordelijkheid en indien nodig handhavend optreden. Na twee jaar wordt de uitwerking van het leggen van de onderhoudsplicht bij de onderliggende eigenaren geëvalueerd.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 74

Samenvatting	Antwoord
Indiener maakt bezwaar tegen de overdracht van de onderhoudsplicht. Het betreft voor indiener 550 m. watergang, die ook water van andere eigenaren afvoert.	De eigenaar, van gronden gelegen onder de in de legger aangewezen watergang, is verplicht om het onderhoud van de betreffende watergang te verzorgen. Het belang van de eigenaar bij deze watergang speelt daarin geen rol.
Tevens is er een duiker die dicht zit en schoongemaakt moet worden.	Ten aanzien van het onderhoud van duikers treedt er geen wijziging op met dit besluit. Er zal worden gecontroleerd of de duiker zijn functie naar behoren kan vervullen.
Indien de kosten in mindering gebracht worden op de waterschapsbelasting heb ik geen bezwaar.	Voor kleine watergangen willen we de onderhoudsplicht binnen ons beheergebied uniformeren. Dit is nodig omdat er, door het samengaan van verschillende kleine waterschappen, binnen het beheergebied verschillen in de onderhoudsplicht zijn ontstaan. Aangezien het waterschap gelijke gevallen gelijk wil behandelen zal het waterschap nieuwe onderhoudsplichtigen, net als bestaande onderhoudsplichtigen, geen financiële compensatie geven.

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 75

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiener is het niet eens met het genomen besluit. Indiener heeft de percelen na toewijzing tijdens de ruilverkaveling Aalten geaccepteerd met de voorwaarde dat het onderhoud van de watergang door het waterschap zou plaatsvinden. Dit is toegezegd. Het waterschap heeft bij de toedeling van betreffende percelen de sloot uitgegraven en ingericht volgens haar eigen eisen, o.a. om deze mechanisch te kunnen onderhouden. Hiervoor heeft de indiener oppervlakte cultuurgrond ingeleverd, maar dan wel in de veronderstelling dat het WRIJ blijvend onderhoudsplichtig zou zijn. Wanneer indiener met de toedeling van de ruilverkaveling had geweten dat in 2016 dit besluit zou worden genomen, dan had indiener deze percelen niet op deze manier geaccepteerd. Immers, wat is dan nog wel zeker? Kan de toedeling ook nog teruggedraaid worden? Achter de aangeduide watergang ligt een perceel van een agrariër. De ruilverkavelingscommissie heeft indertijd dit perceel gedraineerd op de aangeduide watergang. Daarna is dit perceel geaccepteerd door betreffende agrariër. Zoals nu besloten dient indiener (en zijn burens), thans te zorgen voor afwatering van o.a. het achterliggende perceel, van derden. Deze kosten wens indiener niet voor zijn rekening te nemen.</p>	<p>Het waterschap heeft onderzocht of er schriftelijke stukken zijn waarin afspraken ten aanzien van het onderhoud van de watergangen op de gronden van de indiener zijn vastgelegd. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen.</p> <p>Het waterschap is van mening dat er geen sprake is geweest van een toezegging. Wellicht is er verwezen naar het toen geldende beleid van het waterschap dat inhield dat bij leggerwatergangen de onderhoudsplicht bij het waterschap rust. Het waterschap is echter bevoegd om haar beleid ten aanzien van de onderhoudsplicht te wijzigen. Deze wijziging is noodzakelijk om te komen tot een uniformering van de onderhoudsplicht binnen het beheergebied en om ons te richten op de watergangen met een bovenlokaal belang.</p> <p>Mocht de indiener nog over schriftelijke stukken beschikken waarin afspraken over het onderhoud zijn gemaakt, dan is het waterschap bereid hierover met de indiener in gesprek te gaan.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

Zienswijze 76

Samenvatting	Antwoord
<p>1. Indiëners twijfelen eraan of de sloot langs hun perceel minder afvoert dan 20 l/s. De sloot is behoorlijk breed en er staat gedurende het hele jaar vrijwel altijd water in. Graag zou indiener een hertoetsing laten doen of de sloot niet buiten de beoogde categorie valt.</p>	<p>De situatie is door ons nader bekeken. Geconcludeerd is dat de watergang bij maatgevende omstandigheden niet voldoende afvoer heeft en niet van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging om door het waterschap te moeten worden onderhouden. Het besluit wordt voor deze watergang niet gewijzigd.</p>
<p>2. Indien de sloot beoogd is om over 2 jaar van de legger te verdwijnen, dan pleit indiener ervoor om geen kwalitatieve verplichting aan het onderhoud op te leggen aan de eigenaren van de grond.</p>	<p>In overleg met LTO is besloten tot een overgangperiode door nu de onderhoudsplicht over te dragen en over twee jaar, na een evaluatie, te besluiten of de watergangen al dan niet van de legger worden afgevoerd. Dat wil zeggen dat zolang de watergang nog op de legger staat er een onderhoudsplicht geldt.</p>
<p>3. Indien de eigenaar daadwerkelijk verantwoordelijk gesteld wordt voor het onderhoud en er ook een kwalitatieve verplichting gesteld wordt, dan zou het ons inziens ook redelijk zijn om hiervoor een korting op onze bijdrage aan de waterschapsbelasting te ontvangen. Het is immers van belang voor de gemeenschap dat de sloot onderhouden wordt.</p>	<p>Aangezien het waterschap gelijke gevallen gelijk wil behandelen zal het waterschap nieuwe onderhoudsplichtigen, net als bestaande onderhoudsplichtigen, geen financiële compensatie geven.</p>
<p>Indiener trekt de transparantie van het waterschap met betrekking tot deze overdracht in twijfel: in de brief d.d. 13-09-2016 schrijft het waterschap over uniformiteit. Graag ontvangt indiener een bevestiging dat in het gehele beheergebied conform de door u gehanteerde afvoer van <20l/s de verantwoordelijkheid wordt overgedragen aan alle eigenaren. Indien dit niet door het waterschap als zodanig bevestigd kan worden vindt indiener dit reden om bovenstaand besluit nietig te verklaren.</p>	<p>Een combinatie van verschillende overwegingen bepaalt of het onderhoud van een watergang wordt overgedragen aan de onderliggende eigenaar. De maat van 20 l/s is gebruikt als indicatie voor de ligging van het punt vanaf waar wij spreken over een geringe maatgevende afvoer. Aanvullend is gekeken naar de situatie in de praktijk, waarbij ook aspecten betrokken zijn als rijroutes van een onderhoudsploeg, sterke kwel, bijzondere functies in de omgeving, een bijzondere waterhuishoudkundige functie, ontwatering van stedelijk gebied, de constatering van hogere afvoeren en of er sprake is van een maatgevende afvoer die van overwegend belang is voor de aan- en afvoer van water en waterberging.</p> <p>Deze combinatie van overwegingen is op alle watergangen binnen het beheergebied toegepast. Ons streven is om verschillen in de onderhoudsplicht, die waren ontstaan door het samengaan van verschillende kleine waterschappen op te heffen.</p> <p>Het is niet mogelijk dat de indiener het besluit van het waterschap nietig verklaard. Wel is het mogelijk tegen dit besluit in beroep te gaan.</p>

Deze zienswijze geeft geen aanleiding om wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit aan te brengen.

3 Wijzigingen in het besluit

Naar aanleiding van de zienswijzen, wordt zoals beschreven in het voorgaande hoofdstuk het besluit op de volgende onderdelen gewijzigd:

- de onderhoudsplicht van de watergang LV40220007 bij het waterschap te houden, naar aanleiding van zienswijze 9;
- de onderhoudsplicht van een gedeelte van de watergangen LV54620097 en LV54620096 bij het waterschap te houden, naar aanleiding van zienswijze 23;
- de onderhoudsplicht van de watergang LV54760097 bij het waterschap te houden, naar aanleiding van zienswijze 25;
- de onderhoudsplicht van de watergangen LV84620022 en LV84620021 bij het waterschap te houden, naar aanleiding van zienswijze 35 en 55;
- de onderhoudsplicht van de watergang LV80360053 bij het waterschap te houden, naar aanleiding van zienswijze 43;
- de onderhoudsplicht van de watergang LV80920021 bij het waterschap te houden, naar aanleiding van zienswijze 49;
- de onderhoudsplicht van de watergang LV84480029 bij het waterschap te houden, naar aanleiding van zienswijze 56.

